

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н ДЖ. ЧЕТВЕР, 12-ГО ГРУДНЯ 1912. ЧИСЛО 50. VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, DECEMBER 12, 1912. No 50.

СЛОВО до членів Р. Н. Союза.

З великим заінтересованєм переглядав я руські часописї з послїдних місяців, хотячи дізнати ся, чим живе наш нарід. Всякі дописи і оголошеня цївавили мене. Та де лиш оком кинув, стрічав я найчастїйше оголошеня про балї і балї. Та кілько тих балів відбуло ся, що про них і сьвітови знати не давали, то лиш оден Господь знає. Не відбіжу далеко від правди, єсли скажу, що майже кождий плейз а більші місцевости і по кілька таких забав уряджували послїдними днями. Кожде Брацтво чи Сестрицтво, не говорю вже о парафіях, уважало собі за честь і славу устроїти якийсь баль. А чим більше на таких балях випило ся пива і віски, тим такий баль був імпозантнїйший. Чим хто більше стратив, пропив, „трітував", тим ставав більшим героєм в очах учасників і комітету. І плила віска і пиво, люди пили і тратили гроші, що не міра. А ще сумнїйше, що майже в кождім оголошеню стояло: дохід на церков, а вже рідше на брацтво.

Я не хочу виступати проти балів-танців, бо се річ сама в собі не шкідлива, молодіж потребує нераз розірвати ся, побавити ся, коби лиш не за часто. Але зганити треба тоті балї, як вони по наших плейзах відбувають ся.

Хто вміє танцювати і не встидає ся піти в танець під мійську музику, той танцює цїлий час все одно і то само, але таких звичайно богато нема, деякі стоять приглядаючись, а решта — при барі. І там такий стиск та крик, що бартендери аж пріють від роботи. Неоден навіть балю не бачив, але як почав так скінчив баль при барі. Деякі ледво на ногах можуть утримати ся, а все ще старають ся дотримати компанії другим і приговорюють: пийте! то на сьвятий храм божий! або: то баль парафіяльний. І марнують гроші — і навіть нїхто сказати не хоче, що се, не лиш робити але і говорити таке не годить ся для христіянина. І вичитати ще було можна, що кара одного доляра або більше чекає того, хто не появить ся на болю. Або инshими словами: нам не розходить ся, щоби ти купив лиш тікет, ти ще мусиш прийти на баль і там „скельтувати", бо інакше кривим оком будемо смотріти на тебе. А по балю нераз ще чути нарікaня, що баль не удав ся, зле випав, бо при барі не було богато, — хоч молодіж як найлїпше забавляла ся.

Та скаже неоден: єсли не будуть пили на балю, то інакше не буде можна зібрати гроша на церкву або тим подібне. Хто так говорить, той сам не знає, як себе тим страшно понижає. Бо хто хоче дати жертву па церков або па яку другу благородну цїль, може лекше і більше дати і без балю! Питаю всїх: який хосен з тих балів, який дохід і кому?

Щоби з якого балю прийшов дохід, напр. оден доляр, на се потреба стратити найменше три доляри! Отже дві части — два рази тілько іде марно, а що-йно трета часть прийде на ту цїль, на яку уряджувало ся баль. Чи се розумно? Припустім ще, що і посередник, т. є. той, в чиїй гали відбуває ся баль і дає трунки, заробить якусь малу частину з того, а все решта заробляють броварники, зовсїм нам чужі люди. І виходить таке, що наші Русини уряджували баль, щоби спомочи церков або брацтво, а в дійсности наповнили кишенї і без того вже богатих броварників. Та не самі броварні заробили; при тій нагоді дізнали ся, що був руський баль, ріжні лоєри і скваєри — кінець кінців, наші люди стратили гроші, здоровлє, набрали ся встиду і ганьби, а пожитку з балю нї слави нікому, бо і Богу така жертва не мила, але мерзенна перед очами Його.

Другі народности інакше забавляють ся. Не думаю тут про Поляків або Словаків, бо вони ще гірше від нас „балюють", але маю на думцї Американців, котрі бавлять ся поважно, статочно, без криків, як на просьвічених людий пристало. Від них переняли наші люди богато вже дечого доброго. Приміром: з роботи вертає наш Русин чорний як земля, але прийшовши домів, умиє ся, вбере ся красно, що і не мож розпізнати його від родовитого Американця. В хатї в него чисто аж любо! Та для тїла все те красне і вистарчаюче, але душа і розум потребують єще богато. Подібно як тїло, треба ще прикрасити і розум. А до сего провадить єдина дорога: наука, книжка, письмо.

Неоден з нас, коли ще був в старім краю і видів ту нужду, в якій наш нарід жиє, то анї не міг подумати собі, що десь в чужих сторонах можна жити ліпше і краснїйше. Але аж як на власні очи побачив, тоді переконав ся, що се не пусті слова, але істинна правда. І мимо волї прийде неодному на думку, що се за причина. Хоч наш край був богатий і земля далеко красша і скарбів в нїй немало, то помимо сего нужда там страшенна. А Америка хоч не о много богатша в природні скарби, то добробитом далеко-далеко перевисшає старий край. І насуває ся сама відповідь: се вислїд науки. В старім краю маючі власть в своїх руках будували ґоральнї, тут за то ставили красні школи. Там через „свєнту карчму" наш нарід марнїв матеріяльно і морально, тут через науку і просьвіту нарід дійшов до гаразду. Неоден вже з наших людий сам переконав ся, як тяжко приходить ся йому обходити ся без письма і о скілько лекше міг би доробити ся майна, або дати собі лекше раду в житю, наколи би був грамотним. А так видить, як чужі випереджують його у всїм, занимають лїпші місця, а наш чоловік остає ся нозаду. Щоби сему хоч в части зарадити, всї письменні члени Руського Народного Союза повинні взяти ся до працї і сповнити свій обовязок зглядом своєї вітчини, свого народа. Настали тепер довші вечері, вільні від роботи. Нехай же кождий член Руського Народного Союза використає той дорогий час для себе і для своїх братів. Видиш, що твій краян не уміє читати або писати — научи його! Хоть би він тебе о се не просив, ти сам заохоти його до сего. Є читальня, іди до неї сам і другого ще клич з собою. Де нема, постарайте ся, щоби була. А зібравши ся разом, нехай оден возьме ґазету до рук і читає на голос. Опісля можна засьпівати свою пісню і на хвилю забудеш, що ти в Америцї, а здавати ся тобі буде, що ти вріднім краю, межи своїми. Читай історію рідного краю, а довідаєш ся про героїв, котрі житє своє клали за народну справу і сам розпалиш ся любовію до него. Вяжіть ся в театральні кружки і давайте як найчастїйше представленя та концерти получені з деклямаціями. З початку може видасть ся вам се трохи тяжким, але з часом виробите ся і будете давали гарні представленя і проче, на котрі прийдуть радо і свої і чужі. На представленю не лиш можна добре розвеселити ся, але богато дечого научити ся. І коли хто піде кілька разів на добрі представленя, відхоче ся йому раз на все тих балів, що пахнуть ще старокраєвою корчмою. Ще до недавна в старім краю не розуміли иншої забави як в корчмі. Бувало прийде недїля, то корчма аж ходором ходила, такі крики та сьпіви та забави. Музика гула, а молоді і старі — все аж товпило ся в корчмі. Але підіть тепер, там вже все інакше, все відмінило ся. І молоді і старі і діти — всї спішать до читальнї, читають то книжки то ґазети, засьпівають пісні, декламують то знов ґімнастикують ся, аж мило глянути. Дають театральні представленя, концерти, то збирають ся з кількох сіл чи повітів на злети „Соколів" чи „Січий" і писують ся вправами — аж серце радує ся.

Подібно а навіть о много висше повинна стануги і стане Американська Русь, єсли члени Руського Народного Союза схотять взяти ся до працї над собою і над тими, що не знають єще письма. І тому прошу Вас, братя, беріть ся до роботи сейчас! Коли хто научить ся читати, нехай дає знати до „Свободи", що научив ся і хто його учив. А научити ся чогось доброго, для нікого не є встидом, але приносить йому славу і честь. Отже се буде лиш заохотою для других, щоби і другі учили ся. А хто научить ся читати, сей пізнасть сам, який великий скарб відкрив ся його очам. Бо чи то до церкви прийде, то не буде дармо стояти і з нудьги озирати ся по стїнах, але помолить ся красно з молитвослова; або коли возьме ґазету чи книжочку до рук, то буде розмовляти з нею якби з своєю приятелькою. А коли він закоштує щастя в книжці, постарає ся і другому так само отворити очи. А коли прийде час забавити ся, то його серце відверне ся від пустих балїв, а забажає чи то представленя чи концертів, як се є у других людий. Лиш, Братя, беріть ся сейчас до працї.

о. Д. Хомяк.
Духовний Отець Р. Н. С.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ 1912.

Член на цїле посмертне платить $1.25, а на половину посмертного $0.73.

ПОВІДОМЛЕНЄ. ДЛЯ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Згідно з статутами Р. Н. Союза § 147 (новий статут) отсим пригадує ся в послїдне пп. Урядникам місцевих відділів, що наколи котрий відділ не пришле розмету за кождий місяць найдальше до послїдного дня в місяци се є до 30-го в такім разї кождий такий відділ буде суспендований та утратить всї права і привілеї до Р. Н. Союза згідно з § 148. стат. Р. Н. Союза (новий статут).

Голови. Уряд Р. Н. С.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союза в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

Липень 1911.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	12.835.45
За всуп, грамоти, відзн. і ин.	449.17
Разом	13.284.62

Серпень 1911.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	18.931.20
За вступ, грамоти, відзн. і ин.	328.24
Разом	19.259.44

Вересень 1911.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	13.075.02
За вступ, грамоти, відзн. і ин.	476.55
Разом	13.551.57

Жовтень і падолист 1911.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	16.340.44
За вступ, грамоти відзн. і ин.	370.06
Разом	16.710.50

Грудень 1911.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	13.114.91
За вступ, грамоти, відзн. і ин.	826.18
Разом	13.941.09

Січень 1912.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	12.938.98
За вступ, грамоти, відзн. і ин.	505.99
Разом	13.444.97

Лютий 1912.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	13.628.41
За вступ, грамоти, відзн. і ин.	595.84
Разом	14.224.25

Марець 1912.

За розм., фонди, орґан і адміністр. плачено	23.135.97
За вступ, грамоти, відзн. і ин.	507.56
Разом	23.643.53

(Дальше буде).

ВІЧА
в справі „Рідної Школи“.

Northampton, Pa.

Деякі замітки з реферату п. С. Демидчука.

Віче в Нортгемптон, Па. відбулось 29. вересня с. р. при участи делеґата просьвітних і економічних товариств в Галичині Вп. Семена Демидчука.

Дехто з читачів скаже, що з мене пізний Іван, бо подаю звіт о два-три місяці по вічу. Спізнене своє мотивую тим: перше, не мав я цілком подавати звіту; друге, прочитавши кілька звітів з инших місцевостий, не вдоволив ся я ними, бо знайшов там лише сам загальний перебіг віча, описаний, що правда, красними, високолетними словами, а нич конкретного.

Хто був хоть на однім вічу, де реферував п. С. Демидчук, мусить признати, що там були обговорені дуже важні справи, дотикаючі майже виключно нашого селянства, як в Америці, так і в краю. Матеріял, який обговорював один бесідник тягом, був так ріжнородний, що мимо краснорічивої і звязлої бесіди референта, нарід не міг здати собі з того всього належної справи, а за тим і витягнути відповідної користи з так поучаючого віча. В тім не можна винувати референта, бо не знаю, чи хто ліпше мігби вивязатись з своєї задачі, але вина спадає на нас, котрі устроювали віча. Ми повинні були постаратись о кількох бесідників, щоб можна було розділити між них сей великий а важний матеріял. Коли тих не стало, то хоть у звітах треба було повторити дещо з реферату, що безпосередно може принести велику користь для нашого народу тут в Америці. Отже я, пишучи звіт віча, буду старатись по змозі подати не лише сам перебіг віча, але й зверну увагу на дві точки реферату: 1. закупно ґрунтів, 2. льокованє гроший.

Вже перша вість, що Вп. п. С. Демидчук явив ся в Америці, викликала межи тутешним народом велику радість, а заразом і горяче бажанє запросити того достойного народного робітника до нас на віче—о що я й постарав ся. Кілька кинених слів з проповідниці про вагу віча і присутність на нім п. С. Демидчука, викликало велике одушевленє.

Прийшов ожиданий день. Галя п. Ст. Цапа хоть яка простора, виповнилась по береги, словом було яких 700 вічевиків. Мушу признати, кілько було віч за мене, все до тепер збільшаєсь число вічевиків і то не лише мущин але й сотки женщин, за що їм честь. Хто обсервував тутешний нарід від послідних кількох літ, мусить признати, що скорим ходом обіймає щораз ширші круги заінтересованє і осьвідомленє в справах просьвітних. На деякім иншім плейзі може не було всіх вічевиків тілько, що у нас, приміром самих жінок і дівчат, а було їх понад двіста.

Коротко а щиро привитав і представив я народови достойного гостя. Відсьпіванєм шкільними дітьми „Боже великий єдиний Русь Україну храни“ розпочали ми віче. На президію покликано п. Теодора Заячківського, на секретарів Костя Бойка і Матія Тимошика.

Перше уділено голос п. С. Демидчукови. В своїм річевім двогодиннім рефераті познакомив шан. прелеґент вічевиків майже зі всіми здобутками нашых Русинів-Українців в Галичині на поли просьвітнім і економічнім. Я обговорю лиш маленьку часть реферату, решту полишаю дальшим справоздавцям. Тоді — в кількох звітах буде майже цілий многоцінний реферат п. С. Демидчука і нарід, коли розважно прочитає, витягне для себе відповідні користи.

В рефераті згадав п. С. Демидчук про наше парцеляційне товариство „Земля“. Товариство то має велику вагу для тих Русинів, котрі перебувають хвилево в Америці, а по часі вертають до краю. З ріжних причин еміґрує руський нарід до Америки. Один, переслідуваний політичними шиканами, другий, з невзгодин родинних, а найбільше з біди, не маючи там кусника поля, шукає тут лучшої долі, а єсли хто й має бідну хатчину, то більше на ній довгу, як вона варта.

Тут запряжуть його до мозольної праці, витягнуть з него всі фізичні сили, так, що за короткий час знемощіє, постаріє́сь, та починає передвчасно шукати кутка, деб міг спокійно серед родини очи замкнути. Таким спокійним кутком, а заразом найліпшим забезпеченєм для полишеної родини, уважає фарму, тут в Америці, або поле і хату в краю. Я звертаюсь до тих, котрі думають купувати землю в краю. Ті люди повинні удатись з сею справою до нашого руського парцеляційного товариства „Земля“ у Львові.

Згадане товариство парцелює і закуповує на лїцитаціях панські лани в ріжних частях Галичини, а потім дешево відпродує лиш нашому руському народови.

Політика наших прадідних ворогів, Поляків, єсть, видирати з наших рук руську землю, а натомість поселювати там Мазурів. По при саму конскрипцію за послїдне десятилїтє 1900—1910, довідалисьмо ся з „Діла“, що богато землї східної Галичини дісталось в руки Мазурів. Колиж читати „Фактичні і фіктивні страти і користи Русинів в Галичині за десятилїтє 1900—1910“, то страх чоловіка огортає, як Поляки нас польонізують, а коли се не вдаєсь, то хоть землю загортають у свої руки.

Отже товариство „Земля“ має подвійну ціль: перше, дає спромогу дешево набути землю в кождій части Галичини, хоронячи свого чоловіка від жидівської лихви; другу, загально політичну, хоронити нашу руську землю східної Галичини перед навалою Поляків.

На нашу користь майже три четверти панських дворів сидять в кишенях Жидів і ті двори чи скорше, чи пізнійше прийдуть до парцеляції або лицитації. Меткі проводирі польські, бачучи, що ті красні лани панські малиб колись дістатись в наші руки — а ще до того до руського хлопа, котрим пан так бридить ся, постановили всіми силами до того не допустити. Ту свою постанову неначе запрягли, бо кажуть: коли не стане Мазурів в Галичині, то спровадять Поляків з Росії або Німеччини, щоб лиш в наші руки не дати землї. Єслиж Поляки кладуть на се таку велику вагу, то чомуж ми, бідні Русини, маємо собі легковажити ту справу, та дивитись байдужно, як нам видирають правно належачу ся нам землю! Тому Русини в Америці, котрі думають купувати землю в краю, повинні віднестись лиш до того товариства „Земля“, а не до жидівських пявок. Колиб хто хотів в такій справі віднестись до того товариства а сам не міг собі порадити, то може попросити свого сьвященика або иншого сьвідомішого чоловіка дотичної місцевости, де перебуває, а ті радо йому доможуть.

То товариство дало спромогу не одному вже набути добру землю, через що воно єсть для наших селян хліборобів так цінне.

Другою дуже важною справою, яка була обговорена на вічу, єсть льокованє призбираних гроший.

Ся справа видасть ся неодному читачеви маловажною, але коли приглянемось їй близше, побачимо, що й ся не є малої ваги так з огляду на дотичну особу як і на загальний розвій наших руських банків. Наш чоловік, коли призбирає парусот долярів, то звичайно тисне за пазухою, ховає в куферок, запхає в яку діру, дасть ґазді сховати або складає у ріжних аґентів, що продають шіфкарти, і то не руських. Ті всілякі сховки цілком кепські і нерозумні. А прецінь хоть вони й як непевні, то нарід наш лиш там ховає свої гроші. Всілякі домашні сховки суть позитивно не добрі, бо при першім ліпшім випадку, огонь або злодій, гроші певно пропадають. Давати гроші по ріжних аґентах, також нерозумно. Чому? Перше усього гроші можуть пропасти, на се маєм без числа примірів. Такий Ровнянек-Словак, також бувший банкер з шіфкартами, а прецінь спроневірив людських гроший висше мілїона долярів. Тепер він панує, а бідний чоловік оплакує гірко свою працю! Читайте анґлійські часописи, а там знайдете, кілько таких банків що дня банкротує. По друге, такі банки з шіфкартами, мало котрий дає процент, але противно стягає ще процент від зложених гроший за то, що переховує їх — тепер подумайте, чи розумно робите, коли там ховаєте свої гроші. Прецінь кождий чесний банк тут в Америці дає якийсь процент, а єсли не дає, то вже сам себе осуджує і говорить про себе, що там не всьо іде чесною дорогою. Коли вже хто хоче дати свої гроші на переховок тут в Америці, то на то є правдиві банки пр. „National Bank“ або „State Bank“, за котрі ручить і контролює стейт і котрі дають три процент.

Але пощо нам довго розводитись над американськими банками, коли маємо з більшим процентом руські банки в краю, за котрі ручить ціла держава. Такими є „Земельний іпотечний банк“ і „Дністер“ у Львові, „Руська Щадниця“ у Перемишли. Кромі згаданих суть майже в кождім місті повітовім як пр. Збараж, Тернопіль, Скалат, Ліско, Сянік, „руські товариства задаткові“ з необмеженою порукою, також дуже добрі. Чиж може бути певнійший сховок від тих банків? Там кромі певного сховку, дістанете 4 до 5 процент, отже більше як тут.

Коли будете посилати там свої гроші до переховання, зробите подвійне красне діло. Перше, сховаєте свої гроші у певне місце, друге, поможете скорше розвиватись нашим руським інституціям — значить, зробите притім патріотичне діло.

Так в коротці повторив я ті дві точки реферату, а решту важних точок лишаю до обговореня дальшим справоздавцям.

По вічу, підчас сьпіву патріотичних пісень, зібрано висше двайцять долярів. На так велике число вічевиків здаєсь мала збірка, але тим разом нарід не мож винувати, бо якраз тиждень перед вічем вислав я 420 корон на „Рідну Школу“. Треба піднести тут красну і примірну жертволюбивість народа в Нортгемптон і околиці, бо складає від часу до часу не лише гарні суми для бідних дітий в старім краю, але не забув і про тутейші руські сироти в Chesapeake City, Md., та зложив в протягу двох тижнів висше 400 долярів.

При кінци свого письма згадаю ще принагідно про зближаючі ся Різдвяні сьвята.

Звичайно було в кождій парохії, хотьби найменшій, що лише радні церковні ходили по коляді на церков. Сей звичай сам собою вже гарний, бо в Америці лише церков а під її наглядом школа, дають нам до тепер найпевнійшу запоруку, що наш нарід найдовше ще удержить ся при своїм рідним. Але попри то дам ще під розвагу чесним Русинам в Америці, чи не булоб се гарною річию, колиб по при коляду на церков пішла друга коляда на американські сироти в Chesapeake City і трета на „Рідну Школу“. Думаю, що се гадка несогірша. Може бути, що її осудять деякі люди, а хтож може бути ними — як не наші доморідні москалики-кацапи. Але бачите, добрі люди, над тою породою людий можемо перейти до дневного порядку з чистою совістию, бо чим скорше вирвемось з кайдан темноти, тим скорше виб'є нашим зрадникам послідна година.

Сю тогорічну коляду можна так уладнати і в згоді повести.

Найповажнійші люди в громаді, се є радні церковні підуть з колядою на церков. Їх діточки і взагалі шкільні діти, котрі до того надають ся, підуть під доглядом старшого чоловіка колядувати на американські сироти в Chesapeake City, бо не знають, яка їх доля чекає в Америці, коли замкне очи отець і мати. А кромі тих знайдесь 6—7 люда молодих, жонатих чи парубків, котрі пішли колядувати на „Рідну Школу“, також для бідних руських дітий, але в старому краю.

Друга і трета партія колядників повинна навчитись яке маленьке принагідне представленє, щоб люди менше просьвічені і нерозуміючі як слід ваги сеї справи, на яку колядуєсь — радше приймали у хату.

Правда, тут припаде троха більше надпрограмової праці для місцевих сьвященників і дякоучителів, щоб та коляда принесла якийсь більший хосен, але се є раз в році.

Ще кілька слів просьби до людий самого Нортгемптону і околиці. Добрі люди! По прочитаню моїх стрічок може неодин плейза возьме собі Вас за примір, тож із зближаючими ся сьвятами не поганьбіть ся, а дальше утримайтесь в добрім імени і на будуче не уступіть з перших рядів людий жаждущих просьвіти.

Остаю з належним поважанем

о. Омелян Марчак-Баранський.

ДОПИСЬ.

З Bremond, Tex.

Від двох тижнів появила ся тут шкарлятина, яка забирає богато жертв між дітворою. Навіть дорослі починають занепадати на сю пошестну недугу.

Сегорічний збір бавовни був добрий. З 2-акрової плянтації збирано звичайно один бейл (bale, mix), що рівнаєсь ся 500—600 фунтам чистої бавовни, без насіня. За один фунт бавовни платить ся 10—20 цнт., отже о много дорожше ніж попередного року.

Ціна землї пішла сильно в гору. За один акер треба платити 35—75 дол., а подекуди навіть по 100 дол.

Тутешні фармери суть по більшій части людьми заможними. Земля оплачуєть ся і тому така дорога.

У нас до сего часу панує стала і тепла погода.

М. Турляк.

Не забувайте, Земляни, за старий край! Збирайте датки на „Рідну Школу“ і инші народні потреби!

час. Довкола будинку було руштоване а сотки робітників трудило ся на нім.

Тепер успокоїв ся Едвард і став почувати себе безпечним.

— Се церков монастирська, — сказав сам до себе, — король, мій батько, відобрав її від монахів і під назвою „Крайст-Чорч" оснував при ній захоронку для бідних дітий-сиротят. Певно, що там радо поможуть королївському синови, що всї вони чують до нього вдячність, а ще й до того, тоді, коли королївський син є далеко біднїйший і більше опущений від тих, що найшли приют в тім домі.

Небавом стрінув юрбу хлопців, що з криком бавили ся в мяч, бігали до мети і т. д. Мали вони на головах малі, чорні шапочки, що ледви накривали голову і обтислу темно-синю одіж, довгу поза колїна, з широкими рукавами. Червоні пояси, жовті панчохи і черевики з великими спинками доповняли се одінє, дуже незугарне.

Швидко перервали хлопці свою забаву і окружили Едварда; а він промовив гордо:

— Добрі хлопці, скажіть свойому провідникови, що Едвард, король Валії, бажає з ним поговорити.

Хлопці зареготали ся голосно. А один з них спитав:

— То ти, обдертюху, маєш бути післанцем від короля?

Лице князя спалахнуло румянцем і з гнївом махнув він рукою до боку — однак не найшов жадного оружа. Регіт поніс ся ще голоснїйше, а один хлопець закликав:

— Чи бачили ви, він думає, що унього меч. Може він принц?

Сьміхи подвоїли ся. Едвард випрямив ся гордо і сказав:

— Я, князь, а ви, що живете з ласки короля, мойого батька, не повинні так зі мною обходити ся.

Сьміхи почали ся знов, а сей хлопець, що перший поперед відозвав ся, сказав, викривляючись, до товаришів:

— Ви, нужденні раби, що живете з ласки короля, його батька, чиж не знаєте, що вам треба зробити? Клякнїть і покажіть його княжій милости, що умієте шанувати його лахи!

Щоби висьміяти свою жертву, повклякали довкола. Принц, шалений від гнїву, копнув найблизшого хлопця і сказав:

— Його батько? Того не розумію, але се знаю, що я твій батько і сейчас тобі се пригадаю.

— Благаю вас, не отягайте ся. Я охлялий, покалїчений, не можу більше перенести. Заведіть мене до короля, мойого батька, а він вас нагородить так, що ви навіть собі уявити сего не в силї в найкрасших мріях. Вірте менї, добрий чоловіче, вірте менї; не брешу, говорю щиру правду. Поможіть менї — я принц Валії.

Мовчки вдивляв ся пяниця в хлопця, опісля покивав головою і промимрив:

— Так перевернуло ся тобі в голові, як божевільним в Бедлейм.

Знов хопив принца за ковнїр і з шаленим реготом і проклонами закликав:

— Чи ти божевільний, чи нї — я і Геммер Кенти найдемо спосіб, щоб ти почув, на що заслужив, коли не в силї зрозуміти.

І потягнув безталанного Едварда, що на дармо намагав звільнити ся з його рук, в темну вуличку, куди плив цїлий рій людий-нуждарів за ними у слїд.

одіж. Щастє твоє буде коротке, та за се солодке. Зажиємо сеї приємности як найдовше.

За кілька хвиль князь Валії був убраний в Томкові лахи, а жебрак аж яснїв від хорошого строю принца. Станули тоді перед великим зеркалом і не мало здивували ся, коли побачили, що так подібні один до другого і що тої переміни, яка тепер зайшла, нехто не міг би замітити. Глядїли то на себе, то на зеркало. Нараз принц, мов змішаний тим видом, спитав:

— Що-ж ти на се скажеш?

— Не кажи менї, принце, відповідати. Не випадає, щоб такий обдертюх, як я, міг се сказати.

— То я сам скажу. Маєш волосє таке саме як моє — і очи, голос, поставу, лице і руки такі як я і можуть одного з нас взяти за другого. Коли-б ми оба вийшли на сьвіт, то нїхто не міг би рішити, котрий з нас є князем Валії. Тепер, коли маю твою одіж, відчуваю дуже глибоко то саме, що відчував ти, коли тебе сей простий жовнір... покажи, маєш на руках синці?

— Маю, та про се навіть не варто говорити; ти знаєш, що той жовнїр...

— Мовчи, він був острий і лихий! — крикнув з гнївом молодий принц і тупнув босою но-

— Здаєть ся, що й мене се бавило би. Говори далї.

— Бігаємо до мети, бо хочемо переконати ся, хто має найшвидші ноги.

— Се менї вельми подобаєть ся.

— Лїтом пливаємо в рїцї і по каналах; тоді один другого зануряє глибоко в воду, або обливає; поринаємо а опісля з веселим криком добуваємо ся на верх.

— Половину королївства мойого батька дав би я за се, щоб взяти участь у ваших забавах хоч раз! Оповідай ще трохи.

— Сьпіваємо і бавимо ся в Чіпсайд, під деревами, або порпаємо ся в піску. Нераз по зливі знаменито викачати ся по болоті... перепрашаю Вашу Висоність!

— Мовчи, прошу тебе. Се знамените. Коли-б я міг мати твоє одінє і босими ногами бігати по болоті, щоб менї нїхто того не боронив, нї не ганив... один-однїський раз! Здаєть ся, віддав би я за се половину держави!

— А я знов, принце, щоб міг хоч раз так убрати ся, як ти.

— Справді? Хотів би? Отже-ж, гаразд, нехай так буде. Роздягни ся і вбери ся в мою богату

V.

Томко — принц.

Томко Кенти старав ся ужити часу як найлїпше, коли лишив ся в княжій кімнатці. Станув отже перед великим зеркалом і подивляв свою богату одіж. Опісля ходив сюди й туди по кімнаті, кидаючи поглядом очий до зеркала і наслїдував хід і поставу принца. Витягнув вкінци меч з піхви, поцілував вістре і притиснув собі його до грудий з глубоким поклоном, так, як се недавно тому зробив один лицар, витаючи лорда-завідателя двора, коли йому віддавав пана Норфолка і Сюрія, засуджених до Тавру. Томко бавив ся також кинджалом з дорогими камінями, що його мав при боцї і приглядав ся хорошому урядженю кімнати, сїдав то на однїм то на другім кріслї, оббитім цїнною матерією і роздумував, який-то він був би гордий, коли-б нужденні мешканці з Оффал-корт побачили його так пишно убраного. Чи-ж повірять його домашні, як він буде колись оповідати про всьо, чи може погадають, що в голові йому перевернуло ся?

Минуло пів години. Томко дивував ся і непокоїв ся, чому так довго не вертає принц. Перелякав ся і слухав уважно кождого голосу. Не міг

„В імени короля нехай нїхто не сьміє, під карою смерти, ширити неправдивих вістий. Повторяти, навіть слухати їх не вільно. В імени короля!"

Шепти замовкли відразу, немов всї присутні стали нараз глухі й нїмі.

— Дивіть, принц! принц іде!

Поволи йшов бідний Томко, а двірня розступала ся і низько кланяла ся. Він старав ся відклонити ся, дивлячи ся довкруги переляканим і благальним зором. Достойні лорди йшли по обох його сторонах і піддержували його. Надворні лїкарі і кількох знатнїйших слуг йшло за ним.

Вкінци увійшов Томко із своїми товаришами до величних дверий, що сейчас замкнули ся за ним. Високий і заживний мущина сидів опертий у вигіднім кріслї і лице мав широке, повне строгости; борода і волосє було сиве. Богате одінє було трохи пімняте, а денеде з'ужите.

Одна нога опухла і обвязана бандажами лежала на подушці. Довкруги була глубока мовчанка, голови присутних похилили ся з почестю, тільки хорий держав піднесену голову і дивив ся остро; се був Генрих VIII., грізний король. Коли зачав говорити до Томка, лице його стало лагіднїйше.

зле, говорю; маю рівнож дві сестрички-близнята: Ганну й Марійку.

— Твоя бабуня, видко, не дуже для тебе прихильна?

— О, милостивий Володарю, вона не любить нікого і всїм робить пакість.

— Отже-ж і тобі вона робить пакости?

— Лиш тоді не глумить мене, як спить, або напєть ся горівки; але за се, як пробудить ся, то відібє з додатком.

Очи молодого князя блиснули гнївом і він крикнув:

— Як се, вона тебе бє?

— Ох, бє... дарують Ваша Великість.

— Бє тебе! Таж ти такий малий і ніжний! Знаєш, що? Ще нинї вечером буде вона сидїти в тюрмі в Таврі. Король, мій батько...

— Забуваєте, принце, що наша родина з дуже низького роду, а тюрма Тавр призначена для достойників.

— Се правда. Я о тім не гадав навіть. Та я таки придумаю для неї відповідну кару. А батько тебе любить?

— Він такий самий, як бабуня.

— Гм, то видко, що батьки всї до себе подібні. Мій також не є добрий. Рука його бє тяж-

ко; хоч мене дотепер ще не бив, та словами нераз вколов. А яка твоя мати?

— Мати дуже добра. Нікому зла не робить, ні не бє, а Ганна й Марійка до неї подібні.

— Кілько вони мають літ?

— Пятнацять, принце.

— Моя сестра, Єлисавета, має чотирнацять літ. А моя тїточна сестра, Іванна Ґрей, має тілько літ, що я і вона є принадна й ніжна. А моя найстарша сестра, Марія, має лице захмарене. Слухай, хлопче, чи твої сестри збороняють сьміяти ся своїм слугам, щоб се не зашкодило спасеню їх душ?

— Мої сестри, принце? Таж вони не мають жадних слуг?

Князь поглянув поважно на жебрака, а опісля сказав:

— А хтож помагає їм вечером розібрати ся і хто убирає їх ранком?

— Ніхто. Або ви, принце, гадаєте, що вони скидають із себе одїнє і сплять голі мов зьвірята?

— Чи вони мають тільки по однім одїню?

— А по-щож їм більше?

— Се справді цікаве й дивне питанє. Даруй, я не хотів сьміяти ся. Ганна й Марійка від те-

пер будуть мати достаточну скількість одїня й слуг. Мій скарбник постарає ся о се.

Томко подякував.

— Ні, не дякуй мені за таку дрібницю. Однак ти хорошо говориш і знаєш, як заховати ся; ти мусів сього учити ся.

— Один добрий сьвященик, його звуть люди о. Андрієм, учив мене трохи.

— Латину розумієш?

— Дуже мало.

— Учи ся, хлопче, бо тільки початок є трудний. Грецька мова далеко труднїйша від латинської, а мої сестри Єлисавета і Іванна знаменито нею говорять. Їм кождa мова легка. Скажи менї ще дещо про Оффал-корт. Чи вам там весело жити?

— Весело тільки тодї, як голоду нема. Часом можна побачити представлене з кукол і малп; особливо малпи дуже цікаві! Їх убирають хорошо і вони нераз бють ся між собою до крови. За гріш можна надивити ся до несхочу, та наша біда в тім, що гріш є дуже рідко в кишени.

— Говори ще.

— Часом ведемо війну, мов жовнїрі, та з патиками в руках.

гою до долївки. Коли-б се знав король... не виходи відси, поки не верну, — приказую тобі.

Швидко відсунув принц від найблизшого стола один предмет, важний для цілої Анґлії. Томко Кенти дивив ся на се уважно, а Едвард побіг, убраний в лахи, з лискучими очима, почервонїлим лицем, до головного виходу. Сейчас зловив за браму, потермосив нею і крикнув:

— Відмикай браму!

Жовнїр, що так обійшов ся перше з Томком, послухав сейчас; та коли принц переходив крізь браму, ударив його кулаком, кинув на дорогу і закричав:

— Отсе, драбуго, маєш подяку за догану, що її я дістав через тебе від принца.

Видцї зареготали ся голосно. Принц підвів ся, приступив до жовнїра і сказав рішучо:

— Я — князь Валїї, моя особа сьвята. Ти відважив ся піднести на мене руку, — за се тебе скажу повісити!

Жовнїр розсьміяв ся на се і відповів:

— Кланяю ся Вашій Високости.

А опісля додав з гнївом:

— Забирай ся, плюгавий дїдоводе!

З криком окружили тепер видцї бідного ма-

лого принца. Тручали його на дорозї і кричали із сьміхом:

— Робіть місце для принца. Гей, з дороги, бо йде милостивий принц Валїї.

IV.

Важна доля принца.

Більше години тручала товпа й насьміхала ся з бідного, малого Едварда; вкінци дала йому спокій.

Як довго, повний гнїву, з королївською гідністю, відгрожував ся народови, то сьміяли ся з нього; а коли змучив ся і замовк, тодї люди відчіпили ся його і пішли шукати иншої розривки.

Цікаво глянув принц довкруги себе: всьо, що його окружало, було для нього чуже, не знав, що находить ся ще в Лондонї. Що робити? Він пішов трохи далї і найшов ся поміж хатами, що стояли далеко від себе; дорога тепер була дуже непривітна. При жерелї, там, де забудовано тепер Тервінґден Стріт, обмив собі безталанний принц покровавлені ноги, опісля поплентав ся далї і вийшов на пусту площу, на котрій стояло ледви кілька домів і велика церков. Сей будинок пізнав він сей-

— Маєш се тимчасом, завтра скажу виставити для тебе шибеницю!

Тепер не було вже жартів, бо за далеко зайшов принц. Обуренє появило ся на лицях хлопців місто попередного вдоволеня:

— Наженїть його! Киньте до води! Де собаки? Зацькувати його псами!

Тепер слїдувало видовище, якого Анґлїя доси не бачила; посьвячена особа наслїдника престола утїкала перед кулаками голопятників, а ще більше перед зубами собак!

Коли запала ніч, бідний Едвард найшов ся знов в густо-забудованій части міста. Руки й ноги мав покровавлені, тіло подрапане і покрите синяками, лахи заболочені. Не знаючи, що робити, йшов далї й далї, вкінци так охляв, що майже ніг не міг піднести. Вже не питав нї про що прохожих; місто бажаної помочи й пояснень, одержував лиш зневажливі слова.

Раз-враз повторяв собі тихо:

— Оффал-корт! Він так називав вулицю. Коли там прийду, нїм охляну з утоми, то буду спасений. Родичі Томка пізнають чейже, що я не їх син; в кождім случаю відведуть мене до замку і там скажуть, що я принц. Так верну знов до моїх прав.

Часом прямували його думки до Крайст-Чорч, де так негідно поступили собі з ним хлопцї.

— Як стану королем, — гадав — постараю ся, щоб тим хлопцям не лиш давали їсти, але і учили. Пощо їм повний жолудок, коли вони не мають серця й розуму? Нїколи не забуду сього, чого нинї научив ся і вихісную се опісля на добро й пожиток моїх підданих. Добре вихованє облагороднює серця, сповняє їх лагідністю і любовю до ближних.

Денеде блисли сьвітла, вітер підніс їх, дощ крапів, заповідала ся грізна ніч. Бідний князь, наслїдник анґлїйської корони, йшов далї і далї, втиcкав ся в тїсні вулички, де мешкала нужда й біднота. Нараз високий, пяний драб, вхопив його за ковнїр і крикнув:

— То ти так до пізна волочиш ся по вулицях і певно не несеш до дому анї цента! Коли так, то кости тобі поломлю, а се так певне, як се, що моє імя Іван Кенти.

Швидко вихопив ся принц з його рук і мимохіть пошкробав ся в то місце, де діткнув ся його пяниця.

— То ви його батько? Гаразд, що так стало ся, підете по нього а мене відведете.

тепер навіть точнїйше оглядати цїнних предметів, що його окружали, лякав ся і почував себе нещасливим. Щож стало би ся, коли-б хтось увійшов, пізнав його в княжій одежі перед приходом князя і зрозумів, що стало ся? Чи-ж не повісили би його ще перед розслїдженем цілої справи? Томко чув, як коротко і безглядно поступають собі в таких случаях володарі — ляк переймав його щораз більший. Дрожачою рукою отворив тихо двері до передпокою; бажав утїчи, пошукати князя, щоб при його помочи відзискати свободу. В передпокою сейчас зірвало ся з місця кількох, хорошо одїтих панів і двох пажів, що походили з найвисших родин в державі і всї склонили ся глубоко перед Томком, що швидко подав ся в зад і замкнув двері.

— Сьміють ся з мене, — закликав. — Тепер підуть тай розкажуть всїм! Чого-ж я сюди зайшов, чиж тому, щоб умерти?

Знятий тревогою ходив по кімнатї сюди й туди, кождий шелест його вражав. Нечайно отворили ся двері і один з пажів кликнув:

— Леді Іванна Ґрей!

Прегарна, хорошо убрана дївчинка, приступила швидко до Томка, та, коли поглянула на нього уважнїйше, задержала ся і спитала приязно:

— Принце, що тебе так смутить?

— Змилосерди ся! Я не є принц, а убогий Томко Кенти з Оффал-корт в Сіти. Благаю тебе, заведи мене до князя, щоб вернув менї мою нужденну одїж і позволив йти відси. Змилосерди ся наді мною і спаси мене!

Томко упав на колїна при тих словах і благально піднесені руки просили вимовно так, як і очи. А перелякана дївчинка стояла хвилину, а опісля кликнула:

— Принце, ти на колїнах? Переді мною?

З тревогою вибігла з кімнати. Хлопець стратив послїдну надію; упав на підлогу і вишептав:

— Тепер всьо пропало... зараз прийдуть брати мене до тюрми.

Коли він лежав так пів-мертвий, бушували в палатї грізні вісти. На ухо шептав один другому, говорили о тім лорди і дами. Мо вітер, з поверха на поверх, крізь коридорі й салї, перебігла вістка: „Князь Валїї збожеволів!"

Сейчас по величних салях, мармурових присінках, сходах, коридорах, потворили ся гуртки панів і слуг ріжного степеня, а на всїх лицях було можна вичитати переполох і тревогу. Небавом опісля високий урядник обходив замок і торжественно оголошував слїдуюче зарядженє:

КАЛЄНДАР.

ГРУДЕНЬ.

н. ст.	Днї	Руські сьвята
12	Четвер	Парамона
13	Пятн.	† Андрея ап.
14	Субота	Наума
15	Неділя	29. Авакума преп.
16	Понед.	Софронїя
17	Вівтор.	† Варвари
18	Середа	Сави преп.

НОВИНКИ.

Батько нашого митрополита, ґр. Іван Шептицький, помер дня 13. м. м. в Прилбичах під Судовою Вишнею в 75 р. житя. Покійний був маршалком яворівської повітової ради, послом до сойму і членом палати панів. Полишив пятьох синів: Романа, Андрія, львівського митрополита, Казимира, що перед роком вступив до монастиря в Монахові, Станислава підполковника ґенерального штабу, Льва, що лишив ся на господарстві, та Александра.

Студенти з висшої школи в Гейзелтонї зарекли ся курити і пити. Студенти в Ґейзелтон, Па. підписали письменне прирečене і потвердили присягою, що доки не дійдуть до повнолїтности, не будуть курити нї пити жадних острих напоїв. Товчок до сего дав Джан Філей, ученик з висшої кляси. Він потрафив так сильно промовити до амбіції своїх товаришів, що його слїдом пішли майже всї ученики сего заведеня. Імена зложивших присягу оголосили всї місцеві часописи. Гарний приклад! Кілько то заощадила би наша молодїж і старші, єсли би пішли за приміром тих студентів. А якби то красно було, єсли би ті гроші, що ідуть з димом, обернути на рідні школи в старім краю. А ну, Родимці, роздумайте над тим! — о

Новий винахід Едісона. В місяцю вересни с. р. жителї міста Лонґ Айленд Сіти (коло Ню Йорку) і здовж зелїзничої треви аж до Лонґ Біч оглядали вперве майстерний винахід Едісона. Перед їх очами перелетів зелїзничий трен складаючий ся з трех возів, котрий звернув на себе увагу всіх людий. Дивним для всіх було се, що сей поїзд їхав по звичайних зелїзничих шинах без льокомотиви, куди нїколи не їздять електричні вози, бо не іде там анї дріт горою анї нема третої електричної шини. І хоч сей трен в часї цїлої дороги не був получений з електричним проводом, то помимо сего він таки їхав при помочи електричної сили. В тім як раз лежить цїла вага винаходу Едісона. Він удосконалив збірні батерії (аккумулятори), до котрих можна нагромадити електричної сили гейби до якого шпихлїра і опісля ужити тої сили до порушуваня возів і т. д. Довший час працював він над тим, нїм удало ся йому вкінци дійти до сего. Вправдї вже 10 лїт тому взад другі старали ся ужити тих збірних батерій і використати їх практично і навіть один електричний віз в Ню Йорку заосмотрений тими збірними батеріями зробив пробну їзду, але сейчас показало ся, що так як вони тодї були зроблені, до практичного ужитку зовсїм не надавали ся. Ті аккумулятори (збірні батерії) були дуже тяжкі і дорогі, а до того добував ся з них неприємний ґаз, так, що хто раз їхав в такім возї, вдруге, хочби йому хто доплачував, не хотів всїсти до него. Тому їх занехали. Аж два роки тому придумав Едісон для тих аккумуляторів легкий і не дорогий метать і без того неприємного ґазу — словом винахід Едісона знайшов приміненє в практицї. Винахід Едісона відзначає ся тим, що кождий ваґон може взяти з собою електричної сили до тих аккумуляторів і при помочи тої сили може переїхати без перерви 150 миль. Такий віз заосмотрений збірними батеріями іде по звичайних зелїзничих шинах і не потребує анї електричного дроту, який іде понад возами, анї осібної електричної шини і не потребує обавляти ся, що може дріт від централї урве ся, словом — потрібну електрику, при помочи котрої порушає ся, везе з собою.

Перший такий трен замовила одна компанія з острова Куба, а дорога, о котрій згадуємо, була се перша проба, котра випала знаменито. Висше згаданий трен з трех возів віз більше як 150 осіб переважно самих інжінїрів і кореспондентів, а просторонь 26 миль перебіг в 50-ти минутах. Копти з'ужитої електрики виносили всего 75 цент., т. є. не цїлих 3 центи на милю. Такий електричний поїзд за одним наповненєм збірних батерій може їхати без перерви 5 годин. Наладоване або наповнене електрикою тих збірних батерій (аккумуляторів) відбуває ся в звичайний спосіб. Аккумулятори лучить ся дротом або шиною з централею і по 10—15 минутах поїзд вже готовий до їзди. Притім кождий мотор (кождий віз має свій власний мотор) має силу 12½ коний або 250 вольт. Батерії сї суть умішені під сидженями, а послугувати ся ними можна найменше через пять лїт. В передний „карі" сидить кондуктор і відповідно до потреби може пустити або сильнїйшу або слабшу електричну струю.

Про значінє винаходу Едісона для розвитку комунікації не потреба богато говорити. Прийде час, може скорше, нїж ми сподїємо ся, що льокомотиву викине ся на бік як старе непотрібне зелїзо, а дорогі і небезпечні дроти будуть також злишні. І не лиш зелїзницї, але також і автомобілї, моторові човна а навіть і морські кораблї-великани будуть порушати ся при помочи тих аккумуляторів. Прийде час, що в кождім домі і сьвітло і огріє будуть уживати ся із тих аккумуляторів. І як нинї їздить рано молочар і розвозить молоко, так колись буде із централї кождого дня привозити візком сьвіжі наповнені аккумулятори, а порожні з'ужиті забирати-ме назад. — о

По польськи. Краєвий сойм ухвалив в буджеті на 1912 р. суму 8.000 корон, котру краєвий виділ мав роздїлити межи ті приватні жіночі гімназії та семинарії, що не мають жадних підмог з краєвих фондів. Суму тоту краєвий виділ розділив в той спосіб, що 7.450 корон роздав на польскі школи а тілько 550 корон призначив на львівску жіночу гімназію сестер Василянок і станиславівську жіночу семинарію сестер Василянок. Так виглядає польська справедливість!

Син будучого наслідника престола. З Відня доносять, що архикнягиня Зита, жінка архикнязя Кароля Франца Йосифа, повила сина.

Кацапи при роботі. В Галичи арештовано перед кількома днями кацапа Лебіщака за то, що займав ся шпігунством в хосен російського царату. За таку саму роботу арештовано на Буковинї Василя Сиротюка, студента богословія.

Проти цїсарського дому. Наші читачі пригадують собі той польський гнїв, коли то австрійський цїсар в червни с. р. відозвав ся трохи прихильнїйше до українських послів, за те, що голосували за військовим предложенєм. Гнївали ся Поляки і на Українцїв і на міністрів і на членів цїсарського дому, як се показало ся в Кракові, коли загостив був архикнязь Кароль Франц Йосиф, що мешкав тодї в Коломиї. Краківські Поляки приняли тодї архикнязя дуже холодно а польська молодїж уладила навіть демонстраційне віче з резолюціями, ворожими для цїсарської родини. Розкинено також ворожу відозву по містї. Двох таких демонстрантів потягнено до судової одвічальности, а то д-ра Августина Врублевского і Казимира Чеховского, котрих обжалувано о образу цїсаря і цїсарського дому. Перший з них написав против австрійського війська і против архикнязя Кароля Франца Йосифа, докоряючи Полякам, що якби сам Косцюшко приїхав до Кракова, то не мав би такого приняття, що австрійський архикнязь. На розправі, що відбула ся перед кількома днями в Кракові, обжалований Врублевский боронив ся тим, що він взагалї анархіст, котрий не признає нїякої власти, а зрештою він певний, що і судї присяжні були обурені принятєм австрійського архикнязя в польськім містї. Оборона видко була переконуюча, бо судї присяжні заперечили вину обжалуваних і трибунал увільнив їх від кари.

Хто вже не шпіонує. Звісна річ, що одна держава не довіряє другій, а для більшої своєї охорони будує на важнїйших місцях твердинї, котрих пляни будови і уряджена старає ся тримати в як найбільшій тайнї. Але ті тайни не остають завсїгди в тайнї, бо або хтось із своїх за великі гроші продасть їх другій державі, а єсли нї, то самі держави висилають своїх здібних людий, котрі на місци осягають то, що їм треба знати. Тими днями зловили в Бельґії перебраних французьких штабових офіцирів, а між ними Пікарда, бувшого міністра війни, котрі робили пляни з одної бельґійської твердинї. Пікард враз з другими офіцирами їздив часто автомобілем поза місто, нібито задля сьвіжого воздуху, обзнакомлював ся з положенєм укріплень, а опісля в дома робив собі мапи. Тайна поліція підглядїла се і арештувала його. Коли публика довідала ся о арештованю і дізнала ся, хто зістав арештований, сильно тим занепокоїла ся, особливо тепер, маючи на увазї непевну ситуацію в цїлій Европі. Коли стали основнїйше слїдити, на своє ще більше здивованє довідали ся, що недавно були там і нїмецькі офіцири, котрі перебрані крутили ся по околичних селах і розпитували про положенє поодиноких фортів. Бельґія входить клином між Нїмеччину а Францію і на случай війни між ними, кожда з них хотїла би забрати собі Бельґію. Отже занепокоєнє горожан во виду тої шпіонажі зовсїм зрозуміле. — о

Продають маєтности австрійського архикнязя. В Берлїнї продають тепер маєтности австрійського архикнязя Івана Сальватора. Іван Сальватор пропав без слїду ще перед двайцяти роками. Він залюбив ся був в одній гарній артистцї, що походила з селянського роду. Щоби з нею одружити ся, зрік ся свого архикняжого титулу, виїхав з нею до Льондону і там 1890 р. взяв шлюб. Також змінив собі імя на Іван Орт. В Льондонї купив собі корабель і поплив до Буенос Айрес до пол. Америки. Там розплатив ся з корабельною залогою і від того часу нїколи не давав про себе знати і нїхто не знає, де він обертає ся. Висший суд на цїсарськім дворі у Відни оголосив урядово 9. липня 1910 р. його смерть. Цїсар Франц Йосиф позволив спродати його маєтности, які складають ся з кількох міст, але застеріг собі, що спродажа їх не сьміє відбувати ся в Австрії. — о

Літаком понад Адріянополь. Російський летун Тимотей Єфімов відбув воздушну подорож понад місто Адріянополь, в котрім заперло ся, як відомо, 60.000 турецького війска, і про свій лет оповідає таке: „Я потребував 40 хвиль, щоби залетїти з Мустафи паші до Адріянополя (близько 35 км.). Мій лїтак був дуже старий і тільки з трудом міг піднести ся в гору, тому я потребував стільки часу. З висоти 1300 м. скидав я листки з відозвою на місто. Над фортом Караґач бачив я, як доволї сильний відділ піхоти стріляє в гору. Я не чув гуку вистрілів, але скоро помітив, що чотири кулї поцїлили апарат і зміркував, для кого вони були призначені. Я не стратив рівноваги і летів дальше. Але як зачали гармати стріляти до мене шрапнелями і в кількох місцях поцїлили мій апарат, ситуація була критична. Я бояв ся, що кождої хвилини можу упасти, тому хопив за револьвер; в хвили катастрофи був би я застрілив ся, щоби лиш не попасти в руки Турків. На щастє поцїлено лиш крила лїтака а не мотор. Тому міг я ще вдержати ся у воздусї, а по 20 хвилях був знова на місци в Мустафі паші". Апарат направили і дальше уживали.

25 днїв живцем погребані. До пристани Буенос Айрес прибув перед кількома днями корабель „Лявра". Коли стали корабель виладовувати, найдено несподївано в товаровім відділї двох молодих хлопців, заморених майже на смерть з голоду. Їх приведено до сьвідомости і покріплено булїоном а тодї хлопцї оповіли, звідки на сподї корабля взяли ся. Сховали ся між паками товарів ще в Гамбурзї, щоби тим способом безплатно дістати ся до полудневої Америки. В часї 25-дневної подорожи перебули страшні голодові муки. Через перші три днї живили ся тим, що взяли з собою. Пізнїйше жили лише цукром і пивом, бо з тих продуктів складав ся набор корабля. Обох хлопців відставлено до шпиталя.

Найбільший корабель на сьвітї. Досн найбільшим кораблем був „Титанік", котрий на весну с. р. затонув коло східних берегів Канади. Однак тепер вибудували ще більший корабель, що є власностию лїнії Гамбурґ-Америка і називає ся „Імператор". Містота сего величезного корабля виносить 50.000 тон, довгота 268 метрів, ширина 30 а глубина 20 метрів. На „Імператорі" може змістити ся 5.275 осіб в гарно уладжених каютах 1. 2. і 3. кляси.

Опришок в монастири. До монастиря Павлїнів в Ченстохові закрав ся в недїлю небезпечний опришок Павло Козловський. Повідомлена про се поліція хотїла його зловити, але він відстрілюючи ся, втік на вежу і забарикадував ся в нїй. На поміч поліції прийшла погранична сторожа, прийшло й війско, але не могли нїчого вдїяти, бо з вежі сипали ся безвпинно вистріли, а навіть спадали бомби. Загалом впало з вежі кількасот вистрілів, але й до опришка вистрілено з тисяч разів. Аж в понедїлок рано вистріли з вежі притихли і тодї поліція висадила браму вежі бомбою і дістала ся до середини. Найдено там трупа Козловського, що був подїравлений наче решето.

Лїчене власною кровю. В нїмецькім містї Мангаймі є в місцевім шпитали лїкарка др. Сидонїя Вайнманова. Щоб уратувати житє одній з недужих, котра терпіла на смертельну безкровність, д-р Вайнманова постановила переляти зі своїх жил до жил умираючої тілько крови, кілько треба до задержаня хорої при житю. Операція удала ся цїлковито і хора подужала.

Богата ловля оселедців. З місцевости Альбек над Балтійським морем доносять, що там появило ся величезне число оселедців, так, що поодинокі човна привозили, по одноразовім закиненю сїтий, на сушу по 500 „валїв" оселедців, се є по 40 тисяч штук. Один рибак мусїв розтяти свою сїть на 4 части, бо інакше не міг би був видобути на човно зловлених риб. Сї оселедцї зовуть ся „прибережними" і є менші від „морських". Розуміє ся, що з огляду на значну ловлю, цїна оселедців значно упала і виносить на місци 15 феників за 1 „валь", або 80 штук. Є надія, що при теперішній загальній і щораз більше зростаючій дорожнечі подешевіють принаймене оселедцї.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців	$2.50
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", Редакція не відповідає.

Кільна вказівок для тих, що належать до австрійського війська.

Відома річ, що до Америки їдуть переважно люди молоді, котрі звичайно належать до війська. Наші іміґранти мають тут з тою військовостию богато клопотів, бо не знають, де — вразі потреби — удати ся за порадою чи помочию. Для вигоди наших читачів подаємо тут деякі важнїйші постанови військового закона в Австрії, котрий може неодному інтересованому пригодить ся.

До військового закона в Австрії долучено в біжучім роцї осібні приписи для тих, що в часї асентерунку, або перед відбутєм військової служби, або по скінченю чинної служби, але не відбутю приписаних оружних вправ (Waffenuebung), виїхали з границь держави і не зголосили ся в своїм часї до сповнення свого горожанського обовязку. Кари, які на провинивших ся в тім случаю накладає військовий закон, є досить великі і острі. Непослушних, байдужних і неповинуючих ся сим приписам чекає не тільки арешт, але й кара грошева, котра в деяких випадках доходить до поважної квоти.

Закон військовий є острий, але і справедливий; він узглядняє всї обставини, та приписує і вказує средства оправдання тим, котрі задля якоїсь важної причини не могли в назначенім часї відповісти вимогам параґрафу. З приводу численної еміґрації з Галичини і взагалї з Австрії до Америки видало австрійське правительство для своїх еміґрантів осібні приписи, в котрих сказано, як їм належить поступати, щоб сповнити свій обовязок і не стягнути на себе непотрібних кар, в послїдних часах вельми заострених.

Хто не ставав — читаємо в тих приписах — до асентерунку, чи то з 1-шої чи з 2-гої чи з 3-тої кляси, може зголосити ся особисто в канцелярії ц. і к. Австрійсько-угорського Конзуляту того округа, до якого належить місцевість ним замешкана, і станути там перед комісією асентерунковою. В кождім такім случаю треба мати при собі леґітимацію, якою може бути пашпорт або книжочка службова. Хто має один з тих документів, повинен наперед віднести ся письмено (в язиці руськім, польськім, німецьким або мадярськім і на звичайнім листовім папері) до ц. і к. Конзуляту з запитанєм, коли має приїхати до асентерунку. Хтож не має анї пашпорту анї книжочки службової, сей мусить вистарати ся о леґітимацію иншого рода. Він посилає свою фотоґрафію до громадського уряду того села, до котрого перед виїздом до Америки належав, і просить дотичну громадську зверхність о потвердженє тотожности його особи. Таке потвердженє мусить бути вписане на відворотній стороні фотоґрафії і посьвідчене через уряд громадський і через дотичне старосто. По одержаню зі старого краю такої потвердженої фотоґрафії, інтересованому не стоїть уже нїчого на перешкоді і він може сьміло ставати перед асентерунковою комісією австрійського конзуляту.

Се право є, як бачимо, для наших іміґрантів дуже догідне, а мають його ті особи, котрі ще не вийшли з асентерункових кляс, т. зн. не відбули в одній з трох кляс свого асентерунку. Нехай ніхто не думає, що конзулят робить в тім случаю якунебудь ласку австрійським горожанам! Ні, він се мусить робити, бо то його обовязок. Хто тільки має відповідну леґітимацію, той може бути певний, що конзуль допустить його перед асентеркову комісію, евентуально визначить кождому інтересованому день, в котрім він має явити ся перед тоюж комісією.

Коли ми кажемо, що австрійський конзулят має обовязок принимати проживаючих тут австрійських еміґрантів до асентерунку, го тим хочемо звернути увагу наших читачів на всіляких „військових адвокатів", котрі витуманюють від нетямучих та легковірних людий нераз і по кількадесять долярів нїбито за вироблене асентерунку... Затямте собі всї, кого се обходить, що кождий такий „адвокат", котрий вам каже: дайте тілько а тілько гроший, а я вам вироблю у конзуля асентерунок — безличнo брeше! Тут нема що „виробляти", бо навіть сам конзуль робить тільки те, що вже його правительство для него виробило. Не дайте ся, люди, обдирати всїляким тутешним пявкам, котрі на те тільки тут живуть, щоб користати з вашої несьвідомости та непорадности! Той „адвокат", котрий бере (властиво: дере) від бідного зарібника кількадесять долярів за „вироблене асентерунку", не робить по більшій части нїчого, хиба відпровадить сего чоловіка до дверий канцелярії конзуляту — то всьо!

Єще пару слів для тих, котрі не відбули своїх військових вправ, або зістали на такі вправи покликані. Тоті військові люди мусять зробити осібне подане до команди свого доповняючого округа (Ergaenzungsbezirkscommando) і тото подане заслати до конзуляту. До сего подання належить долучити військову книжку (Militaer-Pass), карту покликуючу (Einberufungskarte) і 25 центів в почтових марках.

Неодному може здаватись, що написанє такого подання вимагає Бог зна яких шкіл, а тимчасом се річ звичайна і легка. Коли хто неграмотний і не уміє написати подання сам, нехай попросить о се чоловіка письменного, але такого, котрий має Бога в серци. Не давайте своєї кервавиці даром такому „адвокатови", котрий визискує вас до крайности. Памятайте о тім, що конзуль жадає, аби кождий інтересований написав своє подане сам, а сей розпорядок виданий головно з тої причини, щоби охоронити нетямучих людий перед визиском всяких покутних писарів і адвокатів.

Балканська війна.

Війна з Туреччиною так як би скінчила ся. Повновласники турецькі і болгарські, котрі заразом заступали Чорногору і Сербію, підписали вже 14-дневний роз'єм. Роз'єм заключено на таких умовах: обі воюючі сторони заставловляють війну на всїх місцях; війска мають задержати ті позиції, котрі занимають до тепер, аж до заключення мира. Жадна сторона не сьміє скріпляти своїх армій. З початку турецькі повновласники хотїли виторгувати від славянських, щоби вони згодили ся на доставу живности для турецьких військ в Адріянополи, Скутарі і Янїна, але против сего виступили остро ґрецькі делеґати. І вкінци те услівє викинули з протоколу. Хоч болгарські делеґати підписали роз'єм, то ґрецькі не згодили ся на такі услівя і заявили, що Ґреція одна буде провадити війну дальше. Ґрецькі повновласники жадали здачі Адріянополя, Скутарі і Янїни а також і військ на острові Хіос, а коли не могли переперти своїх жадань, протоколу не підписали. Ґреки єще і длятого не згодили ся на роз'єм, бо тоді мусїли би залишити війну на островах Мітілєни а головно на Хіос, де турецькі жовніри утїкли в глуб острова а кромі сего Ґреки сподїють ся, що Янїна, місто в Епірі, підцасть ся скорше, ніж прийде до заключення мира. Маючи в руках ті два острови і місто Янїну, зовсім инакше говорили би вони з Туреччиною при заключуваню мира. По правді сказавши, ґрецьке сухопутне війско не богато чим відзначило ся в сїй війні і брало в нїй досить малу участь. Самі Ґреки то признають, але за те їх воєнна фльота на мори як сильнїйша від турецької богато помогла. Не будь її, Туреччина при помочи своєї фльоти далеко скорше була би доставила свої знамениті війска з Азії до Дедег-абач і звідси легко могла була ударити з заду на болгарську армію. Ґрецька армія в сїй війні понесла найменші страти, підчас коли сербська і болгарська потерпіли великі жертви і длятого Ґреки найдовше противили ся заключеню якогонебудь роз'єму, але перли до дальшої війни, щоби панованю Туреччини в Европі положити вже раз конець. Навіть хотїли післати своє війско на поміч Болгарам під Чаталджею, а цїлою фльотою ударити на Дарданелї, але Болгари навіть не відповіли на їх предложенє. Так отже Ґреція одна продовжає війну дальше, сподїючись через те більше виторгувати. Одна часть фльоти стереже Дарданелїв, щоби напасти на турецьку, єсли би вона важила ся виплисти на широке море, друга, менша часть, стала острілювати місто Авльона в Альбанії, проти чого запротестувала остро Австрія і Італія. Як вже давнїйше було сказано, Ґреція при помочи своїх кораблів привезла з Солуня більше як 16.000 війска і висадила його в заливі Сарос з наміром напасти і від суші на Дарданелї.

Тимчасом славянські балканські держави і Туреччина вибрали своїх повновласників і посилають їх до Льондону до Анґлії, де 13 с. м., в пятницю, з'їдуть ся разом, щоби заключити мир і подїлити ся забраною землею. Болгарія висилає свого знаменитого мужа, Др. М. Данева, президента парляменту, М. Маярова, болгарського посла в Льондонї, ґенерала Напрікова, бувшого посла в Петербурзї і технїчного дорадника для них Юстова. Сербія висилає таких: М. Новаковича, М. Ніколіча, М. Весніча, сербського посла в Парижи. Чорногора післе Мюсковича презид., М. Поповича бувшого амбасадора в Царгороді і М. Войновича, королівського секретаря. Туреччина висилає Тевфік пашу, тур. амбасадора в Льондонї, Османа Нізамі пашу, тур. амбасадора в Берлінї і Рішід пашу. Ґреція із своєї сторони висилає також своїх делеґатів до Льондону.

Рівночасно або може трохи пізнїйше з'їдуть ся до Льондону також відпоручники всїх великих держав европейських, щоби затвердити або поробити певні зміни або сказати своє слово в таких справах, в котрих воюючі сторони не могли би погодити ся. Так само на тім з'їздї відпоручників великих держав порішить ся протест Австрії що до допущення Сербії до Адрійського моря, як і справу независимости Альбанії. Дасть Бог, що мине се щасливо — війни небуде, але як не погодять ся, так кожда держава з оружієм в руках схоче доходити своїх прав. А межи ними Австрія, котра чує ся ображена поведенєм Сербії, именно сербських військ з конзулем в Прісренд, де не лише що здерто австрійську хоругов, але і самого конзуля Прохаску і людий, які сховали ся до конзуляту, добре потурбували. Тому як Австрія так і Сербія готовлять ся до війни, щоби в одній хвили ударити на себе. А відомо, що в оборонї Сербії стане Росія, котра вже нагромадила велику силу війска здовж границь Галичини, тому і проти Росії громадить Австрія велику армію в Галичині в околицях Кракова і Перемишля, а другу на Буковині. Всї зелїзниці, які провадять до російської границї, стереже війско. На просторони, де може розіграти ся війна, пороблено відповідні зарядження і видано відповідні розкази. Публичні заведеня, школи і т. п. мають бути кождої хвилї готові на принятє ранених і хорих жовнірів. Ще більше чим на півночи зброїть ся Австрія проти Сербії на полудни. Австрія оґірчена на Сербію не лиш за те, що помимо її протесту Сербія заняла місто Дураццо над Адрійським морем, але ще більше злим обходженєм ся з її конзулем Прохаскою. І тепер Австрія жадає сатисфакції для себе. Жадає деґрадації ґенерала, котрий проводив військом в Прісренд і покарання офіцирів, а кромі сего сам король сербський Петро в ґалевім строю має зложити візиту австрійському послови в Білгороді і перепросити за нанесену зневагу, — а сербське війско в Прісренд має перейти по при австрійський конзулят і віддати військову честь перед австрійським прапором. Досить, що ситуація єсть дуже напружена і не слїдно, щоби котра сторона хотіла уступити. Коли німецький президент міністрів в парляментї заявив, що Німеччина на случай війни Росії з Австрією стане в оборонї Австрії, на те французький відповів, що Франція також не схоче опустити своєї союзницї Росії. І як Німеччина так і Франція готовлять ся рівнож до війни.

Найблизша будучність принесе нам або мир або европейську війну.

о. Д. Хомяк.

Муйко-Бачіківці.

(Конець).

Прийшло вже до того межи Моґіканами, що неписьменні (а таких єсть між ними ласка Божа!) сварять ся за письмо і азбуку, безвірні — за віру, криві — за танець, глухі — за музику, кравцї — за шевські копита, шевці — за сути, чи пак одїж, письменні — за ґарбузи, не малярі — за образи, словом: кождий тицькає своїх три ґрейцарі там, де не треба, і з того повстає сварка.

От і тепер посварили ся оба мінїстри-родаки, Муйко і Бачік, за новородка... Треба признати щиро, що мінїстер Бачік не дуже то і соґрішив, коли бомкнув десь-там комусь-там, що новородок невчасний. Видно, що він щось знає, коли таке гуторить, але то мінїстрови Муйкови не конче подобало ся, бо звісно: і сова хвалила своєї обридливі діти, то чомуж би Муйка не мало заболїти батьківське серце, коли Бачік сказав таке на своє чадо, та єще від

братанка, міністра Бачіка. Та коби то міністер Бачік був сказав лише, що невчасне, а він розговорив ся мов та перекупка та мав сказати, що злоги були тяжкі, що новородок довго не поклигає, ба і за обрізане щось пробомкнув, і з того всего вийшла правдива баламута. До тої всеї баламути вмішали двірську даму, бояриню Україну, котра обом міністрам води не каламутить і не хотіла би бути предметом сварки міністрів Могіканів. Але треба се сказати на адресу міністра Муйка, що він знаний в цілій країні Могіканів, як найбільший двірський інтриґант.

Поголоска каже, що міністер Бачік (добра впрочім людина) виглянув якось-там одного разу через кватиру своєї валальської хижі і зазрів бояриню Україну, як вона поволеньки але поважно зближала ся у своїм ході до Бачіківського племени. Міністер Бачік усьміхнув ся до неї, бо хто її знає, не подивує ся. Струнка, білява, на лици румяна, трохи меляхолійна, а притім дуже лагідна і добра. Вона має великі добра на Поділю, Волини, Буковині, Галичині — словом пані на цілу губу! Отже щож дивного, що старий міністер Бачік усьміхнув ся до неї? Та се не подобало ся міністрови Муйкови. А нуж, погадав собі у своїй души, міністер Бачік влюбить ся у бояриню, а тоди пиши: Муйку, пропало! і міністер Муйко піде в дубину... Треба щось зробити, щоби так не було, ну і зробив, та таке, що і сам себе на сьміх виставив і бояриню Україну осьмішив і міністрови Бачікови напсував досить крови. Міністер Бачік, мов сьвятий Петро Ісуса Христа, вирік ся боярині і почав клясти ся і відпирати ся: „не вім жени сея" (себто України), хоть старий лис дуже добре знає, хто вона є і яку силу має. (Се вже для поважного міністра Бачіка такой не до лиця кляти ся і відпирати ся: „не вім єй"!).

На дворі великого князя Могіканів і по цілій їх країні: по містах, селах, валалах — настала душна атмосфера, а всї питають ся з зацікавленем: що з того буде, який вихід, яка рада?! Конґресу скликати не можна, бо... бо... бо ся порізали Могікани, циркуляра розпалити по країні межи Могіканів не порадно, бо коли радами-міністри закидують собі, що не уміють ані читати ані писати, то хто прочитає циркуляра, як прийде на хутір чи валал: Янкес чи Анґлік?! Та вони по могіканськи не розуміють! Непорадна година, безвихідне положене! Сам князь-владика стан зі заложеними руками, та дивлячи ся на своїх коханих міністрів-родаків зі співчутєм, стискає плечима та зітхає глубоко: „І зелене дерево вже усихає!" (Сьвята правда).

Та поголоска ходить по країні Могіканів, що великий князь-владика вибирає ся тепер у далеку дорогу. Є чутка, що десь-там, далеко, дуже далеко, бо за сімома горами і синими водами, живе у самоті у печері божий старець. Кажуть, що той монах-старець, то вже такий старушок, що аж борода вросла у землю, такий старий, а сивий-сивий, що аж білий. Зі своєї келії-печери нігде і ніколи не виходить, з людьми рідко коли стрічає ся, за те цілими днями молить ся Богови за всіх людий: і злих і добрих, і кажуть люди, що молить ся і за Могіканів. А має той божий пустельник чародійну силу і вже не одно де жиє старець-пустельник, у саді росте чародійне дерево на гробі пророка (бо на тій горі похований лежить вже не сповна два тисячі років великий пророк), а тото дерево має на собі ріжні цьвіти, листе і галузє. Чудне дерево, і хоть як старе (має вже не сповна два тисячі літ) то цвите, тай цвите і не перестає і не усихає, а все росте і наростає. Хто дістане від божого старця зі сьвятої гори з чародійного дерева один прутик, то може ним робити ріжні чуда, може розганяти хмари, відвертати бурю, слабости, війну, помір, то що. Князь Могіканів, кажуть, знає, де тота гора і той старець божий, монах і то дерево, отже він хоче там поїхати і попросити пустельника, щоби він дав князеви Могіканів таку одну різочку, чи то прутик з чудесного дерева. Князь не потребує тим прутом бити нечемних своїх міністрів, ані ним грозити їм; він потребує лише дістати тую чародійну різочку (вона називає ся якось дивненько: діс-ці-пліна, чи як там), а в країні Могіканів настане спокій і згода. Але кажуть люди, що прутик мусить бути цілий, кілько уріс за один рік, бо як буде хоть троха коротший, значить урваний, або надломаний, так вже не має тої сили, що цілий.

Як подарить ся князеви щасливо дістати чародійну різку, то не без того, щоби не дістало ся дещо родакам-міністрам, бо і заслужили, а може і літописець дещо обличе....

Літописець.

ВІДОЗВА ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Як може і неодному відомо, завязав ся в Ню Йорку дня 14. цвітня с. р. осібний комітет, котрий поклав собі за ціль збирати добровільні жертви на ювилейний дар нашому найбільшому галицькому письменникови, Іванови Франкови. Сей комітет постановив зібрати до означеного часу округлу квоту 1.000 долярів, а на сю ціль призбирав доси заледви пяту частину з того, т. є. 200 дол. Усї ті гроші зложено на осібну книжочку на імя Івана Франка у стейтовім банку в Ню Йорку і там вони лежати-муть доти, доки сей фонд не доповнить ся до тисячки.

Родимці! Кому з нас не дорогі наші хлопсько-робітничі проводирі? Кому з нас не хотілоб ся пошанувати величезних заслуг чоловіка такої міри, як наш неоцінений письменник-поет Іван Франко? Думаємо, що між нами не знайдеть ся ані один, котрий не склонив би глубоко свого чола перед тим ґенієм, котрий через цілих сорок літ працює безвпинно над відродженем нашої безталанної вітчини.

В р. 1913 обходити-ме ціла соборна Україна 40-літний ювилей літературної праці Івана Франка. Вдячні земляки хотять піднести шан. Ювилятови якийсь національний дар і в тій цили збирають всюди потрібні на се датки. А ми, американські Українці, мали би остати позаду наших старокраєвих братів? Хибаж ми не маємо нічого до завдячення Іванови Франкови?... Ні, ми не дамо завстидати ся нікому! Ми докажемо перед цілим сьвітом, що уміємо шанувати своїх заслужених людий не тільки по смерти, але і за їх житя!

Родимці! Збирайте датки на ювилейний дар Іванови Франкови і засилайте їх на адресу касієра комітету: **С. Чосник, 537 East 6th St., New York, N. Y.** Імена всіх жертводавців будуть оголошені в часописи, а всі призбирані гроші відішле ся в своїм часі до старого краю.

За Комітет:
І. Тишко, предс.,
С. Чосник, кас.,
В. Драбин, заст. кас.,
Ю. Романишин, секр фін.
І. Матейко, секр. рек.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ДРАВОСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 297, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 15. грудня (дец.) с. р. о год. пів до другої відбуде ся річний мітінґ, на котрім контрольна комісія здасть цілорічне справоздане, а відтак наступить вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — Ат. Семенюк, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. сьв. Ілії, від. 28, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня (дец.) с. р. точно о год. 1-шій пополудни в галі церковній. На тім мітінґу предложить ся справоздане урядників з їх цілорічної діяльности, а контрольна комісія здасть свій з братських приходів і розходів за рік 1912. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости, бо інакше не будуть мати права до голосовання на вибір нових урядників. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. На тім мітінґу будуть приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — Г. Сопко, предс.; П. Горбат, кас.; І Криба, секр.

МІКІСРАКС, ПА. Бр. сьв. Володимира (котре до 17-го падолиста с. р. мало назву сьв. Димитрія), від. 91, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 15-го грудня с. р. відбуде ся в парафіяльній галі, зараз по Службі Божій, річний мітінґ, на котрім кождий член має бути присутний, бо суть до полагодженя дуже важні справи і буде вибір нового уряду. — І. Шпур, секр.

ЧІСГОЛМ, МІНН. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 116, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 22. грудня с. р. о год. 2-гій пополудни. На тім мітінґу буде справоздане касове і полагодить ся инші важні справи, а вкінци відбуде ся вибір нового уряду. Нових членів буде принимати ся до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — І. Сутковий, секр.

ДІТРОЙТ, МІЧ. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 292, повідомляє всіх своїх членів, що від тепер мітінґи будуть відбуватись в 2-гу неділю по першім в гали парохіяльній; а сей мітінґ відбудесь дня 15 с. м. зараз по Службі Божій. Браття! се послідний мітінґ в сім році, зійдіть ся отже хоть раз всі як один, щоб нікого не бракло, бо є богато справ занедбаних в нашім братстві, а мусимо їх полішити і полагодити. — Т. Титар, предс.; Г. Михайлишин, кас.; І. Філяс, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 121, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ, припадаючий дня 15-го с. м. відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. На тім мітінґу будуть полагоджувати ся дуже важні справи для добра Братства. — Ю. Зупко, пр.; М. Черемшак, кас.; І. Радванський, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 104, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня с. р. о год. 2.30 пополудни. На тім мітінґу обовязані бути всі члени, бо буде вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, бо инакше не будуть мати права бути урядниками і зістануть суспендовані з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — Н. Ваверчак, предс.; К. Шкурат, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх своїх членів, що дня 15. грудня с. р., точно о год. 2-гій пополудни, відбуде ся в церковній гали річний мітінґ, на котрім кождий член має явити ся, бо буде вибір нових урядників. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — А. Підуфалий, секр.

ПРАВІДЕНС, Р. АЙ. Бр. князя Данила, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня с. р. о год. 2-гій пополудни під ч. 45 Дайк стр. На тім мітінґу зложить ся справоздане касове, а потім наступить вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $1.50. — М. Сьвідер, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Отсим подає ся до відомости членам Братства Успенія Пр. Діви Марії, від. 123, що річний мітінґ відбуде ся 15. грудня в неділю в першій годині по полудни. На сім мітінґу буде справоздане з діяльности урядників за минувший рік, справоздане касове і вибір урядників на рік 1913. Кождий член сего братства безусловно має на тім мітінґу явити ся. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $2.00. Член, котрий довгує до братської каси більше як 4 дол., буде безпроволочно виключений з братства і з Р. Н. Союза. — За уряд братства: І. Тарас, секр.

ДІТРОЙТ, МІЧ. Уряд Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15. грудня, в неділю, о 3-тій годині пополудни. На мітінґу буде вибір урядників на рік 1913, проте кождий член мусить бути присутний. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — І. Бойко, предс.; І. Тригук, кас.; С. Мальчик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Просьвіта", від. 204, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся в суботу дня 14. грудня с. р. о год. 7-ій вечером під ч. 12 Іст 8. стр., Ню Йорк. Обовязком кождого члена на сей мітінґ явитись, позаяк суть до полагодження дуже важні справи. Неявивший ся член буде укараний гривною після статута. Рівнож напоминає ся довгуючих членів, щоби прибули на мітінґ і вирівнали свої залеглости, позаяк в місяцю грудню мають відбути ся річні збори, тож перед річними зборами замкне ся рахунки, а на річних зборах не буде принимати ся жадних вкладок ані залеглостий, а довгуючий член не буде мати голосу або буде виключений з товариства. — Секр. рекорд.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Сестр. Покр. Пр. Богородиці, від. 216, повідомляє всї свої місцеві і позамісцеві членкині, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня (дец.) с. р. о год. 2-гій полудни в церковній гали, 74 Норт Лорел стр. На тім мітінґу буде вибирати ся новий уряд на рік 1913. Довгуючі членкині мусять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістануть виключені з Сестрицтва і з Р. Н. Союза. Неявивша ся членкиня заплатить 50 цнт., а урядничка $1.00 кари. — А. Романчак, секр.

СЕЙР, ПА. Бр. Бл. Пр. Богородиці, від. 107 буде мати річний мітінґ в гали церковній на Рівер стр. 15. грудня с. р. На тім мітінґу має кождий член явити ся, бо котрий не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник 1.00 дол. Кождий довгуючий член має вирівнати свої залеглі довги, бо інакше стратить всі права до запомог. На тім мітінґу будемо вибирати новий уряд на рік 1913. — Г. Ковалевич, предс.; В. Костик, кас.; С. Масляний, секр.

НЮ БРІТЕЙН, КОНН. Бр. сьв. Тройці, від. 94, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 13-го грудня (дец.) с. р., о год. 7.30 вечером, в галі Бинца, 17 Клерк Ст. На сім мітінґу буде вибір нового уряду на рік 1913. Неявивший ся член заплатить кару після статута братського. — Й. Кірлейза, предс.; О. Валеняк, кас.; С. Роман, секр.

СІМОР, КОНН. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 18, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 15. грудня (дец.) с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім буде вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Котрий член не явить ся на сей мітінґ, заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — С. Вислоцький, предс.; А. Бомба, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що річне засіданє, на якім буде вибирати ся уряд на 1913 рік, відбуде ся в домі Товариства „Русько-американських горожан", під ч. 822 Н. Франклін ул., дня 15. грудня с. р., точно о год. 2-гій пополудни. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Г. Слободзян, пред.; Н. Филипчук, кас.; С. Демків, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. сьв. Володимира, від. 179, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня с. р. в церковній гали зараз по Службі Божій. На тім мітінґу буде вибір нового уряду на рік 1913, а також полагодить ся деякі дуже важні справи. Кождий член мусить явити ся на сей мітінґ. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — Уряд.

ВАЙТІНҐ, ІНД. Бр. Покрова Пр. Діви Марії, від. 184, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. На тім мітінґу буде вибирати ся новий уряд. Неявивший ся член заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — Ю. Полг, предс.; М. Волчко, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. сьв. Володимира, від. 190, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 14-го грудня в гали під ч. 188 Пасифик стр. Неявивший ся член заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — Т. Скоципець, секр.

ГЕЙЛВУД, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 304, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 16-го грудня с. р. в гали 21 Dv R.d. На тім мітінґу будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Буде також справоздане касове. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — М. Лоневський, предс.; Г. Кречковський, кас.; П. Кречковський, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15. грудня с. р., на котрім буде здавати ся справоздане касове і вибір нового уряду. На тім мітінґу буде приниматись нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Довгуючі члени не буде мати права голосовання на тім мітінґу. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари. — Г. Сеньків, предс.; М. Гринь, кас.; П. Самсон, секр.

КІНҐСТОН, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 208, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня (дец.) с. р. о год. 2-гій пополудни. На тім мітінґу буде здавати ся цілорічне справоздане, а потім наступить вибір нового уряду на рік 1913. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари. — М. Манкович, секр.

D292

БОФАЛО, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 127, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня с. р. в галі коло церкви. На тім мітінґу мають явити ся всі члени, бо відбуде ся справоздане касове, а відтак буде вибір нового уряду на рік 1913. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари. — А. Бумбар, секр.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ПАДОЛИСТ 1912 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Бр. „Християнська Любов" в Ракфорд, Ілл.

В. 333. Ігнатчук Ісаак, Дулев Клементій, Ґермак Іван, Калютчик Петро, Месник Семен, Козак Николай, Катеринич Григорій, Кутчик Василь, Карпик Григорій, Сачевичин Михаїл, Дулев Александер, Калютчик Михаїл, Ревчук Созон, Бодонський Йосиф, Северноф Йосиф, Морин Кузьма, Дулев Катерина.

Бр. св. Петра і Павла в Монессен, Па.

В. 338. Ґаґатко Петро, Челяда Станіслав, Малиняк Гелена, Трояновська Катерина, Іжиковський Андрій, Заходняк Атаназій, Дацко Николай, Цеплий Михайло, Крайняк Іван, Панчишин Дмитро, Цеплий Василь, Чайка Атаназій, Ґаґатко Іван, Вишинський Юрко, Трояновський Василь, Петровський Дмитро, Платко Павло, Нацканик Михайло, Пудик Василь, Парацак Олекса, Сивик Василь, Сушко Олексій, Крупнянік Іван, Солян Тимко, Ядчишин Іван, Малиняк Михайло, Падучак Григорій, Панчишин Іван, Яцковський Франко, Русенко Олексій.

Бр. св. Василія Великого в Філядельфії, Па.

В. 339. Данилкович Іван, Райчинець Михаїл, Мущинка Теодор, Курцеба Ілько, Пищальник Юрко, Фуртак Теодор, Кривка Федор, Кушнер Михайло, Хромяк Гриць, Палько Теодор, Мацовський Михайло, Будай Михаїл, Стецик Стефан, Жмутин Іван, Мачайло Іван, Шкодин Андрій.

Тов. „Запорожська Січ" в Бервік, Па.

В. 340. Рудий Константин, Савчак Федор, Гаємчак Василь, Буда Стефан, Лехновський Дмитро, Дністрян Стефан, Радецький Гнат, Жабич Павло, Лило Мирон, Кость Федор, Заяць Федь, Морилів Семен, Микулич Николай, Кашперович Федір, Оринчак Николай.

Бр. св. О. Николая в Клівленд, Огайо.

В. 341. Даниляк Стефан, Волошин Гаврило, Ганзяк Станіслав, Лупань Данько, Волянський Петро, Курч Василь, Гнатків Федор, Волянський Іван, Коваль Михаїл, Субкайло Василь, Цвинар Михаїл, Микита Николай, Мовчко Николай, Кузик Василь, Секелик Сенько, Секелик Григорій, Богайчик Григорій, Максим Михаїл, Михайлів Семен, Ксьондз Йосиф.

Тов. „Запорожська Січ" в Картерет, Н. Дж.

В. 342. Угрин Лаврентій, Іваницький Іван, Плавущак Йосиф, Войнаровський Николай, Іваницький Михаїл, Буряк Іван, Мазурчик Іван, Харко Петро, Черепоняк Михаїл, Гінда Іван, Гамадик Николай, Кавенський Павло, Кузьмінський Теодор, Мачишин Стефан, Зайлик Теодор, Паславський Йосиф, Ґербіш Гриць, Харовський Михаїл, Волянський Гриць, Паславський Іван, Ґрецуна Стефан, Ятчишин Ізидор.

Сестр. св. Анни в Едвардсвіл, Па.

В. 343. Ґаздій Варвара, Венц Анна, Печінка Марія, Клапко Марта, Станьчак Марта, Нусь Катерина, Кавалкевич Марія, Качмар Розалія, Кавалкевич Текля, Валях Ева, Маркович Анна, Васько Анна, Качмарська Анна.

Бр. св. О. Николая в Бавнд Брук, Н. Дж.

В. 344. Милещук Петро, Когут Павло, Худик Павло, Притула Іван, Когут Ілько (молод.), Когут Павло (старший), Мотика Іван, Милещук Іван, Мотика Андрій, Ляцишин Никола, Ґрех Михаїл, Бучарський Микола, Назар Іван, Матвійчук Василь, Левкович Іван, Ґерех Василь, Покотило Микола, Бобач Данило, Бучарський Александер, Кульчицький Леон, Кухарський Стефан, Кульчицький Александер.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Волошин Михайло, Заборовський Станислав, Поглод Іван.
В. 2. Мельник Семан.
В. 3. Гвоздик Евген.
В. 5. Ковач Іван.
В. 6. Візічканич Михайло, Кричфалуші Василь, Візічканич Петро.
В. 7. Мисьо Іван, Івашків Федьо, Федашко Василь, Руфин Онуфер.
В. 9. Кузьо Теодор, Лесик Петро.
В. 11. Томащик Дмитро, Грецький Юрко.
В. 14. Сьвятковський Йосиф, Смерек Петро, Ґривач Марія, Оліяр Юрій, Оршуляк Гарасим.
В. 16. Семенов Іван, Дзімніна Михайло, Ґарай Николай.
В. 23. Русінок Юрій.
В. 25. Гарагус Іван, Стащак Стефан, Семов Тома.
В. 28. Димчура Дмитро, Карчмарик Олексій, Воркун Прокіп, Грицишин Дмитро.
В. 29. Осовецький Ігнат, Ґрозьо Стефан, Садовський Іван.
В. 32. Семанч Іван, Бескіт Стефан.
В. 33. Мендрик Гриць, Іващук Василь, Васиковський Іван, Шміґель Василь, Кузма Теодор.
В. 38. Варян Стефан.
В. 41. Тхорик Ілько, Сенкевич Петро.
В. 42. Романчак Атаназій, Ґалайда Семен, Думкевич Данило.
В. 46. Прокоп Дмитро.
В. 47. Фірич Іван.
В. 48. Юрощак Николай.
В. 51. Шацко Михайло, Вуйчик Михайло.
В. 53. Наповаденц Дмитро.
В. 55. Пилипчак Михаїл.
В. 57. Ягело Стефан, Гишка Юрко, Мазур Михаїл.
В. 59. Фурла Петро.
В. 60. Сьвіт Юлія.
В. 61. Рогали Юрко.
В. 63. Третяк Петро.
В. 65. Сьвітич Андрій.
В. 76. Лисак Микита.
В. 77. Горецький Франко.
В. 78. Замойський Стефан.
В. 84. Вархоляк Стефан.
В. 85. Пресняк Франко, Мостовий Михаїл, Гнатюк Іван, Равлюк Йосиф, Філіпович Андрій.
В. 90. Цабан Федор.
В. 91. Мацірянський Василь, Павліш Микола, Затворський Юрко, Оліник Ева, Тимук Григорій, Яджин Катерина.
В. 95. Леньо Юрко.
В. 99. Гнатюк Дмитро, Ковальський Іван, Височан Павло, Сірацький Петро, Петринець Семко, Гринь Павло, Васько Павло, Федів Василь, Дубек Прокіп, Полюга Олекса.
В. 108. Осичка Семен.
В. 112. Малець Александра.
В. 114. Свербінка Михайло, Коваль Андрій, Федіч Юрій.
В. 115. Кондратович Йосиф.
В. 120. Дзубій Гриць.
В. 123. Карбовнічок Стефан.
В. 127. Зарічний Михаїл, Стець Григорій, Ціхоцький Мартин, Ґай Ілько, Корнецький Йос.
В. 128. Федор Михаїл.
В. 130. Янів Николай.
В. 133. Підборецький Іван, Маґдич Іван.
В. 135. Соколик Андрій, Грисевич Павло.
В. 136. Рибак Стефан.
В. 139. Костевич Гаврава.
В. 140. Пупіч Анастазія.
В. 144. Сосновський Йосиф Волод.
В. 147. Загоройко Мирон, Скатніцький Вас.
В. 149. Сеніцький Дмитро, Карачун Павло.
В. 151. Фецуляк Катерина.
В. 152. Данко Анна.
В. 153. Ленко Николай, Гирча Андрій, Біганич Стефан.
В. 154. Вассіль Михайло.
В. 155. Мартинак Петро.
В. 157. Русінко Михаїл, Беднарчик Іван, Андрець Михаїл, Більо Максим, Сірко Михайло, Куця Антін, Шот Василь, Преца Антін, Стецко Михайло.
В. 158. Скіцко Дмитро.
В. 159. Сковронський Михаїл, Драбішак Дм.
В. 160. Курніта Анна, Самборський Василь, Самборський Михайло, Савка Панько.
В. 161. Вільк Іван, Оленик Михайло.
В. 162. Новак Николай, Чомко Трофим, Тиравський Йосиф.
В. 166. Пеляк Дмитро.
В. 168. Велнів Дмитро, Стек Стефан, Ґелета Нестор, Лупінус Іван, Динис Іван.
В. 169. Мехо Василь.
В. 170. Левицький Петро.
В. 172. Піповарнічек Стефан.
В. 175. Статковський Николай.
В. 176. Нантуш Юрко.
В. 187. Сидомур Михаїл, Бойко Николай.
В. 194. Гаврилюк Василь, Брещак Войтко.
В. 201. Біланич Дмитро, Міґальчак Василь.
В. 204. Миколів Михаїл.
В. 206. Квятковська Кароліна, Стасишин Григорій, Липський Йосиф, Копитко Іван.
В. 207. Полегойкий Николай, Цапар Антін.
В. 208. Кроляк Ілько.
В. 213. Гриник Кузь, Петришин Сень, Філис Стах.
В. 215. Головінський Титус.
В. 217. Череватий Микола, Росоловський Антін, Лотоцький Михайло.
В. 219. Павліковський Мирон.
В. 221. Ісаєвич Дмитро, Давидяк Петро, Коцур Ілія, Рожик Николай, Скерич Семен, Ґліняний Петро.
В. 223. Клімович Кароль, Ленів Филимон, Максимів Михайло, Ґамлій Іван, Ленів Кузьма.
В. 225. Мазур Василь, Яцищин Йосиф, Гармич Ілько, Панчак Іван, Гатлан Іван, Мартинів Григорій, Чарнецький Петро, Чарнецький Михайло, Кузів Димитрій, Ґрошко Ілько, Кривошия Николай, Грицко Василь, Щудла Іван.
В. 227. Качковський Матей.
В. 229. Кокус Мартин, Москалик Онуфрій, Смотрицький Йосиф, Ґунка Іван.
В. 232. Маркан Теодор.
В. 235. Масний Антоній.
В. 236. Галабан Катерина.
В. 237. Кульчинський Семен.
В. 241. Галишин Ева.
В. 242. Свачій Михайло.
В. 243. Олещук Павло, Креденс Олекса, Красота Василь, Шавала Олекса.
В. 245. Мацяк Михаїл, Сушко Дмитро, Суніль Емілія, Сеньків Михаїл, Похонь Катерина, Тимків Ксеня, Бук Катерина, Піхонь Розалія, Швед Ігнат, Наміснин Павло, Хитай Василь, Савчик Розалія, Слабіцький Вартоломей, Денько Онуфрій, Степован Іван, Романський Іван.
В. 247. Кіт Васько, Рибачек Іван.
В. 248. Левіцький Николай, Турчин Андрій.
В. 249. Ткач Михаїл.
В. 260. Гриців Николай.
В. 261. Грабовська Катерина.
В. 271. Вера Василь, Кравчук Пилип.
В. 275. Березовська Елисавета.
В. 276. Свердан Миколай, Лялька Луць, Пишницький Стефан.
В. 279. Бережанський Михайло.
В. 280. Бучко Стефан.
В. 286. Паламар Михайло.
В. 295. Бобби Іван, Дагуліч Михайло.
В. 304. Галів Василь.
В. 307. Попадюк Параска, Косик Павліна, Добуш Анна.
В. 312. Вітошинський Демко.
В. 313. Панка Зофія.
В. 316. Байдак Іван.
В. 318. Косій Марія.
В. 321. Фостик Михаїл, Ґолінський Іван, Ґолінський Гриць.
В. 323. Кавалір Петро, Митко Василь.
В. 325. Давидко Іван, Кравчук Андрій.
В. 331. Мілєр Юрій.
В. 332. Чопик Максим.
В. 334. Козуб Іван, Года Варвара, Лихорай Николай.
В. 336. Ціхоцький Мартин, Турчик Андрій.
В. 337. Королишин Анна, Подоляк Катерина.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ.

В. 1. Москалик Марія, Сейч Андрій, Масєвич Франко.
В. 5. Крицький Андрій.
В. 7. Бурий Стефан.
В. 8. Гриневич Михайло.
В. 12. Бурштин Іван, Ямбра Юрій.
В. 15. Качор Василь.
В. 16. Хома Іван II.
В. 25. Рахель Василь.
В. 32. Качмарик Юрій.
В. 36. Пошивяк Филип.
В. 42. Войтович Тимко.
В. 47. Антошик Яким, Лучечко Іван.
В. 90. Скольський Гавриїл.
В. 91. Мучій Маланка.
В. 104. Декер Іван, Іванцьо Михайло, Мороско Дмитро, Стець Михайло.
В. 105. Петрик Іван.
В. 121. Уйгазі Іван (стар.).
В. 122. Винярська Катерина.
В. 133. Варщак Михайло.
В. 155. Ґураль Стефан.
В. 170. Миськів Розалія.
В. 199. Кубінець Анна Ґадус.
В. 258. Коштовський Андрій.
В. 259. Підгурський Николай.
В. 277. Ніикула Сенько.
В. 278. Теменський Іван.
В. 293. Фешко Марія.
В. 300. Гищак Іван.
В. 312. Присташ Ілько.
В. 325. Валькович Семен.
В. 330. Жерамський Николай.

ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 9. Кош Ілія.
В. 10. о. Данилович Мирон.
В. 47. Стефанович Андрій.
В. 48. Ліщинський Ізидор.
В. 63. Гуцуляк Іван, Дупівка Василь.
В. 73. Болюх Григорій.
В. 90. Ціко Василь.
В. 91. Морозович Михайло.
В. 99. Глух Андрій.
В. 115. Мальо Андрій.
В. 127. Качор Василь.
В. 130. Баранецький Семен.
В. 133. Відземок Петро.
В. 149. Романчук Константин.
В. 155. Лопушанський Михайло.
В. 157. Рахиль Антін.
В. 179. Волянський Іван.
В. 207. Фанок Григорій.
В. 219. Хохла Дмитро.
В. 221. Яхимович Юліян.
В. 240. Титанич Василь.
В. 261. Тремко Марія.
В. 286. Савчин Михаїл.
В. 296. Біліцький Стефан.
В. 301. Пітух Дмитро.
В. 334. Гладкий Олекса.
В. 339. Кудла Гнат, Стецив Федор, Романів Іван, Смоляк Никола, Сорока Іван, Сорока Іван (молод.).

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИЧЕРКНЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Киндзьор Іван, Єзьорський Казимир, Ґіґович Йосифа, Піта Василь, Майтан Стефан, Венарчик Петро, Поплавський Йосиф, Сметана Василь, Хомяк Григорій II.
В. 6. Фоґорошу Іван.
В. 7. Щамбора Йосиф, Возьний Катерина.
В. 9. Турянця Іван.
В. 12. Мошковський Ілія, Яґозинський Іван.
В. 13. Яхвяк Теодор, Мальчак Адам, Бача Іван.
В. 20. Посацький Яцентій, Посацька Александра.
В. 23. Казимир Франко, Гаврила Йосиф.
В. 33. Коченаш Гриць, Павлюк Йосиф, Дичик Фецьо, Циктор Григорій, Тимош Григорій, Парух Андрій.
В. 39. Сембратович Андрій.
В. 40. Кравець Роман, Станчак Николай.
В. 51. Кровяк Антін.
В. 53. Беднарчик Стефан.
В. 55. Гаркас Яков.
В. 61. Швець Петро, Хома Михайло, Мигдал Владислав, Щепаняк Тома.
В. 62. Сулич Катерина.
В. 66. Кукля Пилип.
В. 70. Мельник Михайло, Марущак Гриць, Шугайло Петро, Лущак Іван, Наокнечний Стефан, Сенковський Іван.
В. 77. Когут Антоній.
В. 78. Мацик Антін, Шийка Михайло, Гриценко Константин.
В. 82. Процько Михайло.
В. 84. Станко Григорій.
В. 85. Гарабус Григорій.
В. 90. Веклин Юрко, Фуртак Іван, Цугирка Алексій, Федькович Михайло.
В. 91. Хомик Гелена.
В. 92. Радковський Стефан, Мушинський Василь, Гавришко Стефан.
В. 94. Сілецький Йосиф.
В. 98. Микуляк Онуфрій.
В. 99. Монах Михаїл.
В. 103. Баран Василь.
В. 104. Семанич Олекса, Матичак Дмитро.
В. 105. Чиж Михайло.
В. 106. Берчатович Николай, Яворський Мартин, Кіт Іван, Мельник Василь, Цонкий Теодор, Шавела Матвій.
В. 108. Зарванський Павло, Драбик Василь, Опеля Денис.
В. 109. Жирек Кароль.
В. 117. Підгірний Дмитро, Маліевич Володимир.
В. 118. Завінська Марія, Маляр Анастазія.
В. 120. Саламашак Іван, Гнаткович Йосиф.
В. 121. Костиваль Андрій.
В. 127. Яковинка Йосиф, Орлюк Владислав, Стасик Ілько.
В. 130. Ґут Юрко, Михайлишин Теодор.
В. 133. Войтович Даниїл.
В. 135. Колтун Антін, Каленич Михайло, Німчишин Никола.
В. 140. Пограничний Іван.
В. 141. Кравецький Николай, Шеремета Маґда.
В. 144. Іванк[illegible] Катерина.
В. 147. Ко[illegible] Іван, Когут Михайло.
В. 149. [illegible]ируцький Іван.
В. 151. Катульк (Собчак) Текля.
В. 153. Гвоздецький Гнат.
В. 155. Старух Михайло, Слиш Николай.
В. 162. Бернат Іван.
В. 163. Нонберґ Анна.
В. 164. Підручний Михайло, Тудрин Юрко.
В. 165. Бек Василь.
В. 166. Реньбаш Михайло.
В. 168. Вишновецький Панько.
В. 170. Марущак Сень, Ярема Андрій, Малаховський Іван, Маркевич Александер, Рендолюк Василь, Шельвах Іван, Нечесний Офрим, Мельник Андрусь, Нараєвський Михаїл, Когут Николай, Улицький Василь, Мандра Іван.
В. 171. Поливка Михайло.
В. 172. Орош Іван, Фекете Ференц.
В. 178. Семенюк Петро.
В. 179. Божик Іван, Гурий Григорій, Вуйцік Юстин.
В. 186. Паєр Анна, Поступак Анна, Сімашек Марія.
В. 187. Баль Михайло.
В. 190. Тіш Осиф.
В. 202. Торган Марія, Тарбай Анна.
В. 206. Чачковський Антін, Ковальчук Александер.
В. 208. Фушко Стефан.
В. 209. Росолович Петро, Боднар Григорій.
В. 211. Авґустин Йосиф, Кардаш Василь.
В. 213. Павлюк Андрій, Ковальський Григ.
В. 214. Гладкий Лука, Тимець Іван.
В. 215. Козловський Володимир.
В. 217. Кисіль Іван, Барнась Дмитро.
В. 218. Косопут Федор.
В. 221. Царик Мартин.
В. 223. Петрик Семен.
В. 226. Какас Кароль.
В. 227. Кравець Дмитро, Онищак Максим.
В. 229. Тишпрович Ілько, Слівяник Павло, Бандра Іван.
В. 232. Кузьо Йосиф.
В. 234. Колодій Захарій, Лиґа Василь, Філіпас Йосиф.
В. 237. Джедзий Іван.
В. 241. Коптна Марія.
В. 244. Кушвара Василь.
В. 246. Дуда Панько, Серафинок Кость.
В. 251. Легкий Стефан.

(Докінченє на стор. 12-15).

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

Час попирати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилї до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всїляких клопотах і справах старокраєвих судових, маєткових і військових. — Єсли хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеву пораду і поміч. Крім того продаю **шифкарти на всї найлїпші лінїї і найтанше. До краю від 23 до 27 долярів, з краю до 28 дол.**

Також продам **фарми, доми і лоти** в найлутших місцях по найдешевших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяції; по її скінченю видаємо диплъом. Адресувати:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Ім. з 17 камінями
желїзничий годинник
для мущин

і жінок, накручує ся без ключика, поволочуваний, з ґаранцією на 20 лїт, подвійні куверти красно виріванї. Ходить безусловно точно на спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґарантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) **$5.75** і за зворот пересилки, з тим прівилейом, що кождий може його оглянути, і єсли єму не подобає ся — то тодї не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволочений ланьцушок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічнїть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розї вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лінїї, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.

Н. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, урядн. банк.

РУСЬКИЙ ЛІКАР

Доктор СЕМЕН ШУЛЬЦ

39 E. 7th STR. (межи 2-ою а 3-ою евнею) **NEW YORK, N. Y.**

ЛІЧИТЬ ВСЯКІ СЛАБОСТИ ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДІТОЧІ.

Найновійші апарати електричні. Пересьвітлюване і лїчене лучами Roentgena.

Години ординацийні: від 8-ої до 9 ої рано, від 2-ої до 3-ої по полудни і від 6.30 до 8-ої вечером.

Памятайте адрес: 39 E. 7th St., New York, N. Y.

Слухайте панове! Не дайте себе визискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тілько ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тільно до нас! Довідаєте ся правду!!!

25 ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Осібні каюти! Домовий харч! Даємо нічлїг! Відставляємо пакунки! Виробляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костумерами аби їх вдоволити а не визискувати! Переконайте ся! Шлїть завлатку 2.00 дол. або пишіть по інформації.

$30 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $30 дол.

А хто хоче за 8 дол. поїхати до краю на найлїпших пасажирських шифах? Нехай кождий пише до нас сейчас по виясненя. Адреса:

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

Д-ра RICHTERA

PAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подаґру, біль в бедрах та в клубових суставах і невральґію.

Усуває швидко всї болї та затверділости суставів і мяснів. Знаменитий на вивихненя, хромість і стовченя.

Скорий лїк на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиху або тяжке віддихане.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флящинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.
American House, 74—80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

Єсли маєте слабий зір, терпите на запалене очий і біль голови, або єсьте загрожені слїпотою, удайте ся по пораду до

ОКУЛЇСТА
L. FRIEDNER-A O. R. D. O.
29 Newark Ave., побіч Cooper Pl.

Відповідно до зору окуляри від $1.00 висше.
Спеціяльність: Окуляри для шкільних дїтий.
Направляє шкла. Ґарантія запевнена.
Отворено від год. 8 рано до 8 вечер.

Плоский модель, 21 каменів.
$50.00 золотий годинник.

$3.95

За $3.95 купите гарний ґравірований годинник, накручуючий ся автоматично, з цїнними каміннями, жіночий або мужеський, котрий є ґарантований на 25 лїт. Пишіть який хочете годинник, чи жіночий чи мужеський, в одною ковертою чи в двома, а ми пішлемо Вам до вільного огляненя. Єсли по огляненю годинника в експресовім офісї верекопаєтесь, що сей годинник рівнаєсь 50.00 доляровому годинникови, заплатїть $3.95 і кошта пересилки за него і за ДАРОМ післаний ланцушок. Даємо оден годинник даром при замовленю пять годинників відразу. Єсли пішлете $3.95 враз з замовленем, оплатимо кошти пересилки.

DREXEL JEWELRY CO., Dept. 34., CHICAGO, ILL.

R. J. Glick

Аґент асекураційний від огня.

Офіс находить ся в **WILLIAM McCONNEL BUILDING**

SHAMOKIN, PA.

Одинокий руський адвокат на цїлу Америку.

Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА,

полагоджує всї справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичинї, длятого полагодить Вам найлїпше всї справи процесові, спадкові і військові в Галичинї, спорядить повномочія, контракти і всї правні документи і перепровадить інтабуляції. — Адрес:

Dr. Julian Czupka,
P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES-BARRE, PA
LUZERNE CO.

ПАПІРОСИ „ZIRA" МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

Богато курців, які привикли до куреня папіросів европейського виробу, запевняють з усею рішучістю, що нові папіроси „ZIRA" їм найлїпше смакують, бо вони зроблені з найлїпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких инші роди папіросів зовсїм не мають.

ІДИ ЗА ПРОВІДНИКОМ

ZIRA

є нині найпопулярнїйша папіроска на маркеті.
10 папіросок з богато-запашного тютюну за 5 центів.
Найбільша вартість вложена коминебудь у папіроску.

10 за 5 центів.

Чудові сатинові презенти в кождім пуделку Zira папіросок.

Купіть ще нині пуделко. Популярність Zira є його сатисфакцією.

P. LORILLARD COMPANY

ФОНОГРАФИ на легкі сплати!

Продаємо всюди по Америці на тижневі сплати по 50 центів і $1.00 після найтаннїої цїни.

ПРАВДИВІ РУСЬКІ, ПОЛЬСЬКІ І ЧЕСЬКІ РЕКОРДИ

Каталоґ висилаєть ся кождому ...даром...

International Phonograph Co.,
196 E. Houston St., Dept. 2, NEW YORK.

Доми без коминів.

Ви нераз бачили безкоминові хати, будовані контракторами для ріжнородних цїлий. Вони майже постійно удержувані тепло й вигідно в часї студени через

PERFECTION SMOKELESS OIL HEATER

Де форнеси або звичайні печі не можуть бути ужиті, або де звичайне тепло не є вистарчаюче — там Ви відчуваєте потребу сих наручних „Perfection Heaters".

Як маєте дім без комина або студену невеличку комнатку, або величанський форнес, то схочете напевно покористувати ся „перфекшен гітером". Переносить ся легко з місця на місце. Оздобний. Дешевий. Тревалий роками. Всюди у торговців.

STANDARD OIL COMPANY
(Incorporated in New Jersey)
Newark, N. J. Baltimore, Md.

Найвисше забезпечене $100,000.00

НАЙНИЗШІ ЦІНИ. НАЙНИЗШІ ЦІНИ.

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам крикливою і брехливою реклямою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то Ви запитайте цигана, чим він ручить і де його зарука? Відвічальний Аґент і банкир складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій гріш, чи то до переховання, чи пересланя до старого краю, попереду переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш.

Я вложив в державній касї **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ** як заруку для вас

Тому тямте, що треба уникати непевних банкирів. До ваших послуг є старий, опитний Аґент, який висилає 100 корон за $20.43, 200 корон за $40.85, 500 корон за $102.00, 1000 корон за $204.00. Продає шифкарти до Европи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагоджує військові справи, а усе те робить

— дешево, совісно і точно. —

Пишіть по подробиці курсу і цїни шифкарт.
Відповідаю відворотною почтою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-48

Найвисше забезпечене $100.000.00

Рекордове справоздане Р. Н. Союза за місяць падолист 1912 р.

(Продовжене зі стор. 8-ої).

В. 252. Ґерґель Марія.
В. 254. Романіц Филип.
В. 255. Іляшко Проць.
В. 257. Коціє Михайло.
В. 259. Тарбовський Іван.
В. 263. Толай Теодор.
В. 264. Мастиляк Андрій.
В. 269. Сташак Михайло.
В. 274. Иляк Василь.
В. 278. Басараб Василь, Летнічак Іван.
В. 280. Ирас Юрій, Лешко Іван.
В. 284. Будовський Теодор.
В. 286. Решетар Александер.
В. 288. Уклея Леон.
В. 298. Мидляр Андрій, Ресска Григорій, Цюрико Григорій.
В. 300. Стиранець Федьо.
В. 301. Квітковський Ілія.
В. 304. Тисовський Михайло, Родованець Ів.
В. 307. Золічак Параскевія.
В. 311. Латишевський Михайл.
В. 312. Гашуляк Михайло.
В. 321. Сорока Михайло, Пушкин Іван, Червонка Василь.
В. 323. Гаренчук Іван.
В. 324. Филипчук Іван, Лейнарик Михайло.
В. 326. Космина Прокін.
В. 334. Мазій Палажка, Ромаське Іван.
В. 387. Петрицька Мелайна.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

В. 14. о. Чаплинський Иосиф.
В. 15. Качор Василь.
В. 17. Крамарчик Михайло.
В. 23. Басик Теодор.
В. 41. Рахель Антін.
В. 53. Баранецький Семан.
В. 55. Пітух Дмитро, Бабич Марія.
В. 85. Смереканич Андрій.
В. 88. Романчук Константин.
В. 90. Живан Теодор, Карпяк Андрій.
В. 96. Стефанович Андрій.
В. 117. Гладкий Олекса.
В. 129. Дупівка Василь.
В. 160. Шнайберґ Гелена.
В. 168. Лопушанський Михайло.
В. 170. Качмарик Андрій.
В. 171. Прешляк Павло.
В. 201. Фанок Григорій.
В. 225. Морозович Михайло.
В. 239. Кудла Гнат, Стецик Федор, Смоляк Никола, Сорока Іван (мол.), Романів Іван, Сорока Іван.
В. 240. Запотічний Стефан.
В. 257. Януш Теодор.
В. 260. Тремко Марія.
В. 284. Гуцуляк Іван.
В. 286. Ольшанський Василь.
В. 300. Красуляк Іван.
В. 320. Глух Андрій.
В. 321. Мотиль Кирило.
В. 323. Дериш Миколай, Кархут Василь.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 24. Зіґа Стефан.
В. 46. Пискорик Михайло, стар.
В. 68. Горощак Петро.
В. 94. Возняк Людвик.
В. 162. Писар Іван.
В. 196. Адам Юрій.
В. 239. Шалева Дмитро.
В. 275. Келер Вікторія.
В. 307. Мандзиняк Анастазія.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

З кінцем місяця жовтня с. р. було членів в Р. Н. Союзі	15.171
В місяцю падолисті с. р. приступило нових членів	431
В місяцю падолисті с. р. принято наново	38
В місяцю падолисті с. р. принято з переступними листами	33
Разом	15.673
В місяцю падолисті с. р. суспендовано за неплачене місячних вкладок	162
В місяцю падолисті с. р. вичеркнено за неплачене міс. вкладок	45
В місяцю падолисті с. р. взяли переступні листи	32
В місяцю падолисті с. р. померло	9
Разом	248
Число членів Р. Н. Союза з кінцем падолиста 1912 р. виносило	15.425
В місяцю падолисті 1912 р. Р. Н. Союз зріс о 254 членів.	

УВАГА: Члени, оголошені в сім справозданю яко суспендовані або вичеркнені за неплачене місячних вкладок, коли хотять бути і на далі членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся протягом сего місяця до своїх відділів і вписати ся наново. Як сего не зроблять до кінця грудня, то в січни 1913 р. мусять виповняти нові декларації подібно, як новоприступаючі члени. Ті члени, котрі в місяцю падолисті взяли переступні листи, а єще доси не зголосили ся до якогось иншого відділу Р. Н. Союза, мають се зробити в тім місяцю, бо на другий місяць їх вичеркне ся уже з членів, а тоді вони можуть бути приняті до Р. Н. Союза тільки на підставі нових декларацій.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. Союза.
М. Угорчак, гол. рекорд. секр. Р. Н. С.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 117, подає всім своїм так місцевим як і позамісцевим членам до відома, що звичайний місячний мітінґ сего Товариства відбуде ся в суботу, дня 14-го грудня 1912 р. о год. 8. вечером в галї Міллера, 7-ма ул. ч. 134. На тім мітінґу мусить кождий член явити ся і свій довг цілковито вирівнати, в противнім случаю буде так є Р. Н. С. як і з Товариства викрислений. — І. Вінобрам, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. „Тов. Українських Соколів", від. 170, взиває своїх членів на місячний мітінґ, який відбуде ся сеї суботи, т. є. дня 14-го грудня 1912 в домі Р. Н. Союза, 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж. Взиває ся всіх членів, щоби на тім мітінґу явили ся, понеже се буде послїдний звичайний мітінґ в тім році, на котрім довгуючі члени мусять свої залеглости вирівнати, бо в противнім случаю будуть вимазані так з Товариства як і з Р. Н. Союза. — Ст. Милянович, предс.; А. Шостак, секр. фін.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Бр. Пр. Богородиці, від. 33, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. точно о год. 1-шій по полудни в гали церковній. Котрий член не буде присутний на тім мітінґу, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Д. Придимірський, предс.; І. Махіброда, секр.

ГОЛІЙОК, МАСС. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 52, подає до відома, що на річнім мітінґу, котрий відбув ся дня 17. падолиста с. р. вибрано слідуючий новий уряд: І. Хрипяк, пр.; І. Бабяк, кас.; С. Вавришин, секр; Ю. Рабець, доз. хорих; Й. Субіч, контрольор; Я. Рубльовський, дверник. Адреса Братства: Семен Вавришин, секр., 328 Park St, Holyoke, Mass.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. сьв. Михаїла, від. 243, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінґу, відбувшім ся 9-го падолиста с. р., вибрано слідуючий новий уряд: В. Стефанюк, пред.; О. Гавришків, заст. предс.; В. Шпорлюк, кас.; М. Стефанюк, заст. кас.; С. Демчук, секр. фін.; В. Красота, секр. рекорд.; контрольна комісія: О. Станкевич і Г. Співак; полюбовний суд: М. Співак, П. Дук і С. Грицаюк; дозорці хорих: М. Чубка і С. Креденс; О. Шавала, маршалок; І. Демчук, хорунжий; В. Шмуль, дверник. Мітінґи відбувають ся кождої другої неділї по першім у п. Кіяновського ч. 12057 Гальстед Стр. — С. Демчук, секр. фін.

ДОНОРА, ПА. Бр. сьв. Димитрія, від. 157, повідомляє всіх своїх членів, що на мітінґу, відбувшім ся дня 24-го падолиста с. р., вибрано слідуючий новий уряд: М. Більо, предс.; І. Демків, заст. предс.; Т. Більо, секр.; І. Хлапик, заст. секр.; М. Беднарчик, кас.; І. Караман, заст. кас.; контрольна комісія: А. Цепко і Й. Новак; А. Кіньо, хорунжий; Ю. Пилипчак, капітан; опікуни хорих: А. Русинко і В. Калиник; А. Ревак, дверник. В якихнебудь справах братських всі члени мають удавати ся на адресу секретаря: Teodor Bill, Box 274, Donora, Pa.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 155, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 22. грудня (дец.) с. р. в гали п. Ваверчака 720 Чарлі Стр. На тім мітінґу буде богато важних справ до полагодженя. Контрольна комісія здасть справоздане касове і буде вибір нового уряду, тож кождий член повинен бути присутний, а також кождий довгуючий член повинен вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. Нових членів буде принимати ся до Братства без вступного а до Р. Н. Союза після статута. Родимці з Перт Амбой! Вступаймо громадно до нашого Тов. „Запор. Січи" і підпомагаймо себе взаїмно, бо на случай якогонебудь лиха не підемо просити ласки до чужинців! У нас є ще богато таких Русинів, котрі не належуть до жадної орґанізації. Нехай же вони прийдуть на наш мітінґ, а ми приймемо їх поміж себе радо і щиро. — І. Ваверчак, предс.; Н. Лісний, кас.; М. Чумер, секр.

ВІТНЕЙ, ПА. Бр. Трех Сьвятителів, від. 35, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. в домі п. Д. Вайнека, ч. 111. Довгуючий член мусить вирівнати свої залеглости, а неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Сопчишак, предс.; Т. Квочка, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 147, подає до відомости, що на річнім мітінґу вибрано отсих нових урядників: Ст. Гайдай, предс.; Т. Ференц, заст. предс.; О. Трач, секр.; Д. Мороз, заст. секр.; Ю. Луців, кас.; І. Собчак, заст. кас.; контрольна комісія: П. Воркун, С. Цубенько і В. Маркович; дозорці хорих: Д. Рудакевич і І. Бурак; М. Воляник, капітан; С. Майстрів, хорунжий; С. Яремко, дверник. Заразом повідомляє ся позамісцевих членів, щоби в справах братських удавали ся на адресу секретаря: Oleksa Tracz, 741 R. R. St, Allentown, Pa. — С. Гайдай, предс.; О. Трач, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 81, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 22. грудня с. р., о годині 2-гій пополудни. На тім мітінґу зложить ся справоздане касове з цілого року, а посім наступить вибір нового уряду. Котрий член буде довжний, не буде мати права голосу. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — В. Чачка, предс.; Ів. Валеґа, кас.; А. Шандровський, секр.

КЕНОНСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 84, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня (дец.) с. р. На тім мітінґу буде вибирати ся новий уряд на рік 1913. Нових членів буде принимати ся до Братства без вступного. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — І. Радомський, секр.

РОССФОРД, О. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 235, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся в першу неділю по 10-ім, о год. 1.30 пополудни, на котрім будуть важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — М. Цепляй, секр.

СВОЄРС, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 197, повідомляє всїх своїх членів, що дня 15-го грудня с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім буде вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить $1.00 а урядник $2.00 кари. — Н. Господар, предс.; Л. Лазор, кас.; Н. Іваніцький, секр.

АВОКА, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 326, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня (дец.) с. р. точно о год. 3-ій пополудни, в гали п. О. Лесика. Кождий член мусить явити ся на тім мітінґу, бо суть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. На тім мітінґу буде принимати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. На тім мітінґу предложить ся також піврічне справоздане, а потім наступить вибір нового уряду. — О. Лесик, предс.; І. Пашкевич, кас.; С. Сеньків, секр.

НЮБУРҐ, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 176, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня (дец.) с. р. о год. 3.30 пополудни під польським костелом на Бонкер Аве. Всї члени мусять явити ся на сей мітінґ, бо будуть важні справи до полагодженя. Буде здавати ся справоздане касове, а відтак наступить вибір нового уряду на рік 1913. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — М. Яблонський, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 48, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 15-го грудня с. р. точно о год. 1-шій пополудни. На тім мітінґу буде складати ся справоздане касове з цілорічних доходів і розходів. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости. Неявивщий ся член заплатить кару 50 цнт. — М. Лобош, предс.; М. Фрицко, секр.

Н. Н. і Йоан Цимбалка зібрали на закупно Євангелія і процесіяльного образу для церкви сьв. Арх. Михаїла в Ннятині, Галичина, $49.00. Із тої суми вислано до краю на руки Теодора Лешка $46.00 (230 корон), а з остаючих $3.00 покрито розхід. Гроші переслано через фірму Дайч Бродерс в Ню Йорку ч. посьвідки 69,346. — На сїм місци складаєсь Вп. жертводателям сердечне Спаси-біг!

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

На руки п. Алексея Цепка з Донора, Па. жертвували слідуючі добродії: Т. Біль, А. Цепко, І. Кічан, Г. Біль, Н. Беднарчик, С. Русинко, І. Ябчаник, В. Яблонський, Й. Новак і І. Хлопик по $1.00; П. Ятчишин 75 ц.; А. Завійський, М. Яблонський, М. Ґебус і М. Біль по 50 ц.; Т. Маркович, М. Русинко, І. Піхота, М. Кіньо, Г. Стецура, Г. Колодійчик, А. Ревак, В. Шот і К. Лесняк по 25 ц. Разом $15.00.

За сї гроші вислано на адресу п. Ал. Цепка 15 посьвідок (чч. 10095—10100 і 12077—12085).

Дрібні оголошеня.